

La Creangă

Almanah literar
Nr. 36

Desen: Alexandru Hmelnițki

Oare nu-i păcat de Dumnezeu să nu ne mai vedem noi, așa din când în când?

(Corespondență. Ion Creangă)

Editor:

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

Responsabil de ediție:

Eugenia BEJAN

Colegiul de redacție:

Claudia PARTOLE

Tamara PERETEATCU

Marcel GHERMAN

Pe coperta 1 – lucrarea „Bunica Leonea” de Lică Sainciuc.

Pe coperta 4 – lucrarea „Dispersie” de Lică Sainciuc.

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95.

E-mail: vanzari@cartier.md

cartier.ro

cartier.md

Tiparul executat la Bons Office

Citim împreună fără frontiere

„Orice război este un război împotriva copiilor.”

Eglantyne Jebb,
fondatoarea organizației „Salvați Copiii”

Războiul declanșat de Federația Rusă în Ucraina, ca și alte războaie care, din păcate, se mai întâmplă chiar și în secolul XXI în diverse părți ale lumii, a provocat foarte multă suferință, pierderi umane și materiale, a determinat familii întregi să părăsească casele și să ia calea pribegiei.

Republica Moldova a primit sute de mii de refugiați din țara vecină, dintre care circa 100 000 au decis să o aleagă ca a doua casă. Instituții guvernamentale și publice, antreprenori, asociații obștești, grupuri de inițiativă civică și simpli cetățeni și-au unit eforturile pentru a-i ajuta pe refugiați. Bibliotecile publice au elaborat din start o strategie și au venit în sprijinul celor aflați în criză cu diverse servicii și activități, fiind încurajate de Ministerul Culturii.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a luat o poziție pro-activă, venind cu oferta sa de activități educaționale și recreative la câteva centre temporare de plasament pentru refugiați: Complexul turistic Costești (Ialoveni), Centrul Don Bosco și Centrul „Moldexpo” din Chișinău.

Bibliotecarii, prin programele *Ora poveștilor*, *Ora să ȘTIM* (lectură + experiment STEM), *CodeLab* (ore de coding), *Pași spre cunoaștere*, *Școala detectivilor*,

Învățăm limba română cu Muzzy, contribuie la crearea stării de bine a copiilor prin efectul terapeutic al lecturii, prin stimularea interesului lor cognitiv, prin joc, creație și interacțiune. Vizitele doamnelor bibliotecare sunt așteptate de copiii ucraineni, dar și de părinții acestora.

De la începutul lunii martie 2022, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este partenerul Asociației „Citim Împreună România” în desfășurarea proiectului *Citim Împreună Fără Frontiere*. Ca partener biblioteca coordonează 50 de bibliotecari din Republica Moldova, care participă în acest proiect; a recepționat și distribuit în 50 de biblioteci seturi de câte 11 cărți ilustrate pentru copii cu care bibliotecarii organizează activități pentru copiii ucraineni; instruește bibliotecarii implicați în proiect.

Cărțile pentru copii, chiar dacă sunt scrise în limbi diferite, ne unesc, ne ajută să ne cunoaștem reciproc și să înțelegem cât de valoroasă este viața. Oare ce să facem ca mesajul nostru de pace să ajungă la cei care le fură copiilor copilăria?

Eugenia BEJAN,
director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii
„Ion Creangă”

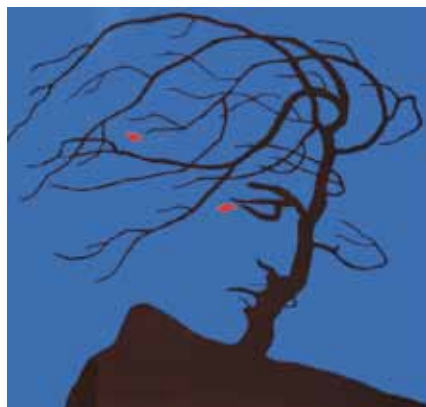
George Coșbuc

Scumpă țară Românească

Scumpă țară Românească,
Cuib în care ne-am născut,
Câmp pe care s-a văzut
Vitejia strămoșească,
Te salut!

Și-a mea frunte ți se-nchină
Ca 'naintea unui sfânt,
Căci, deși copil eu sânt,
Inima de dor mi-e plină.
Să te văd mereu regină
Pe pământ.

Să ai viață de vecie,
Să sporească-al tău popor;
Sub stindardul tricolor
Să nu vezi decât frăție,
Și-atunci, dac-o fi să fie,
Pot să mor!

Fără Eminescu...

„Cultura română nu ar avea drapel!” – Tudor Vianu

„Pe cerul poeziei lui Eminescu ard/ strălucesc patru stele cardinale: gândirea, visul,
cântecul și... plânsul” – Ștefan Cazimir

„Eminescu, nume sfânt de Luceafăr pe pământ” – Paul Mihnea

„Eminescu – cel mai nobil fiu al țării... A vorbi despre Eminescu înseamnă a încerca să desprinzi
din Cer o Stea...” – Xenopol

„Eminescu e cel mai mare poet pe care l-a avut și-l va avea vreodată pământul românesc...” – George Călinescu

Oaspeții Salonului „La Creangă”

Vasile ROMANCIUC

Prietenul meu

Dor de Valeriu Turea

Am fost prieteni buni.
Atât de buni,
cum nici frații, de multe ori,
nu sunt.
Inima fiecăruia dintre noi
bătea și în celălalt.

Puteți zâmbi ironic,
dar aveam sentimentul că,
de fapt,
suntem frați gemeni,
că frații gemeni
nu e numaidecât
să se nască în același ceas
și nu e musai
să aibă aceeași mamă.

Devenim gemeni
prin potrivirea sufletelor.
Prin contopirea lacrimilor.
Prin împletirea bucuriilor.

Simt asta mai cu seamă acum,
când am rămas cu o singură
inimă.

L-am visat pe prietenul meu
scriind.
Își muia condeiul
într-o călimară plină ochi
cu lumină.
Cobora în adâncul cuvintelor
să vadă dacă nu cumva
au mai rămas sensuri nedescoperite.
Cuvintele lui se vedeau de departe.

Printre străini fiind,
prietenul meu
era, în același timp, acasă,
cu mine,
gândul lui bun trecându-mi
prin fiece fibră a trupului.

Prietenul meu
era bun ca pâinea cea caldă.
Nu mă mir că avea pe suflet
urme de mușcături.
„Lume, lume, soro lume”,
cânta inspirat,
deși prea bine știa că lumea
(cel mult) soră vitregă-i este.

Prietenul meu.
Priete(r)nul meu.

Stare

De fiecare dată,
când îmi înflorește o bucurie,
de ea, numaidecât,
o umbră tristă se leagă.

Mă simt atunci
în pielea cuvântului *alb*,
scris cu cerneală neagră.

Aurelian SILVESTRU

Cuiul

După ani îndelungați de trudă, templul a fost construit și pus la dispoziția credincioșilor. Locuitorii din împrejurimi s-au adunat să admire acea minune. S-au spus cuvinte de laudă pentru pereți, arcade, ornamente, scări...

Legenda povestește că un cui, bătut în vârful coamei, pe acoperiș, aștepta măcar o șoptă de recunoștință și în adresa lui, dar... În zadar!

„Se vede că nu sunt important și de folos”, și-a spus el în gând și a sărit din locul în care își făcuse datoria.

În aceeași noapte, furtuna a adus o ploaie infernală. Vântul a smuls șindrila pe care o ținuse cuiul. Iar apa a pătruns șuvoi prin gaura formată. Șuvoaiele au spălat ornamentele, umezeala a răzmuiat lutul, podul a căzut, scările s-au prăbușit.

În zori, tot ceea ce constituise un prilej de admirație, era o jalnică grămadă de materiale inutile. Și toate – din cauza nemulțumirii unui simplu cui!

Constantin DRAGOMIR

Apă, Sare și Pâinică

Doiniței, cântecul meu drag și trist...

Apă, sare și pâinică,
Eu sunt, Doamne, și mi-e frică!
Apă, sare și pâinică,
Micuță cât o furnică.
Apă, sare și pâinică,
Șed în casă singurică,
Apă, sare și pâinică,
N-am nici tată, nici mămică!
Apă, sare și pâinică,
Intră-n casă-o păsărică,
Apă, sare și pâinică,
Și ia o fărâmbă mică.
Apă, sare și pâinică.
Intră-n casă și-o furnică,
Apă, sare și pâinică,
Și mai ia o fărâmbă...
Apă, sare și pâinică,
Nu mai sunt eu singurică,
Apă sare și pâinică,
Îmi fac cruce, uit de frică!
Apă, sare și pâinică,
Rup și eu o bucățică,
Apă, sare și pâinică,
Aș mai vrea una – sunt mică!
Apă, sare și pâinică,
Dar, oricum, sunt mai voinică,
Apă, sare și pâinică,
Și pasăre, și furnică!
Apă, sare și pâinică,
Cum trăiește-o păsărică,
Apă sare și pâinică.
C-o fărâmbă-așa de mică?!
Apă, sare și pâinică,
Cum de târâie-o furnică,
Apă sare și pâinică,
Chiar și o fărâmbă mică?!
Apă, sare și pâinică,
Cine oare-aruncă, cine,
Apă, sare și pâinică,
La gunoi munții de pâine?...

Radmila POPOVICI

Era odată o viață...

Și acea viață era frumoasă. Iubea viața. Avea mamă. Și avea copii. Trăia cum știa ea. Nu voia niciun rău nimănui. Nici măcar morții. Celei firești. Cu toate acestea, irita. Îi irita pe cei care pariau pe ea. Pe cei care puneau preț numai pe viețile lor. Pe cei care se considerau stăpâni pe viețile altora. „Cine se mai crede și asta, de-și vede în voie de zile? Cum poate fi pusă la îndoială, la perete, la punct? Cum s-o faci să nu fie bucuroasă că este?”, se frământau ei, nopți și zile la rând, uitând de propriile vieți, uitând, elementar, să trăiască.

Viața, însă, își căuta de-ale sale. Nu le dădea importanță, pentru că știa că nu e bine să privești în ochii răi. Dar un rău nu se crede mare, dacă nu este și laș, dacă nu e și dement, dacă nu amenință. Dacă nu face să-i fie teamă măcar și unei singure vieți pentru copiii ei, pentru mama ei, pentru sine, pentru bine. Răul e mereu aproape... E mereu cu săgeata gata. Pe când viața, trăiește cum știe ea.

Ianoș ȚURCANU

Cuvânt magic

Este un cuvânt pe lume,
Sună ca o rugăciune:
E cuvântul *mulțumesc!*
Toți copiii îl rostesc.

Numai de îl spui, îndată
Te respectă lumea toată.
Scurt cuvântul, dar cu rost,
Să-l ții minte pe de rost.

E-adresarea cea mai simplă,
Dar de îl rostești se-ntâmplă
Că în jur toți îți zâmbesc –
Cuvânt magic: *Mul-țu-mesc!*

Când ai șapte ani de-acasă,
Iar purtarea ți-e frumoasă
Și ție, bine-nțeleș,
Ți se zice *Mulțumesc!*

Mulțumesc!, ca apă dulce,
Mulțumesc! mereu aduce
Gând curat și minunat,
Pentru omul educat.

Este un cuvânt pe lume
Plin de multă-nțelepciune,
Toți copiii îl rostesc.
Ce cuvânt e?... *Mulțumesc!*

De la Dumnezeu

Îngerii se-adună jos,
Lângă patul tău,
Să-ți dorească „Somn frumos!”,
De la Dumnezeu.

Se așază-ncetișor
Pe umărul tău,
Să-ți șoptească „Somn ușor!”,
De la Dumnezeu.

Se opresc apoi un pic
Lângă brațul tău,
Să-ți vorbească „Somn adânc!”,
De la Dumnezeu.

Te mângâie cu-n sărut,
Te păzesc de rău
Și-ți doresc un „Somn plăcut!”,
De la Dumnezeu.

Lângă tine, cât ești mic,
Ei vor sta mereu,
Să crești mare și voinic,
Cum vrea Dumnezeu!

Condeie tinere

Geneză

Nu-mi amintesc decât senzația arzătoare a ceea ce nu puteam să cred că e altceva decât propria-mi venire în existență. Mă încerca o senzație a membrelor alungându-mi-se și spinarea încovaindu-mi-se într-un dans aproape ritualic. Deslușeam fiecare șoaptă ce părase buzele uscățive ale copacilor din codru, fiind purtată, mai apoi, în zbor, până în împrejurul meu, unde se împletea ca într-un joc captivant al ielelor, formând o cunună proteitoare. Stelele înseși coborâseră pe pământ pentru a lua parte la horă. Acum, devenite mici licurici, mă scăldau într-o lumină albă, angelică, asemeni razelor lunii ce îmbăiază fiecare scenariu nocturn, ocrotindu-l sub o mantie luminoasă. Îmi găseam fiecare celulă din trup sfredelită de fermitatea luminii. Trup? Devenisem conștient de întregimea acestuia dintr-un moment pe care nu aș fi putut să-l marchez cu exactitate. Sentimentul de familiaritate mă intriga prin șoptele șovăitoare ale copacilor, suspinele covârșitoare ale vântului, dar în special chemările dulci ale lacului. Aparțineam naturii. Eu eram natura. Era de parcă aș fi existat dintotdeauna și, totuși, noțiunea unui trup părea a-mi fi una abia recent revelată: o părticică din infinit.

Natura mă înconjura de pretutindeni. Primele raze de lumină ale dimineții îmi cufundau chipul în ceața aurie a zorilor. Zilele mi le petreceam căutând urme ale semenilor mei, ori cutreierând poteci ascunse, stăpânite de verdețea ce trona impunătoare peste toate celelalte elemente ale peisajului. Noaptea, însă, aveau o magie aparte. De cum stăpâna cerurilor înnegurate își începea domnia, peisajul căpăta o atmosferă mistică. Orice noțiune a timpului era pierdută în negura nopții. Totul era stăpânit de o tăcere mormântală, întreruptă, rareori, doar de foșnetul trestiiilor conduse maiestuos în vals de vântul priceput. Chipul mi-era brăzdat de strălucirea emanată de puzderia de astre care își purtau cununa de lumină cu evlavie. Spre deosebire de zi, când activitățile mele constau în îmblânzirea fiarelor care trăiau pe pământurile

din împrejurime și vânatul pentru hrană, noaptea mă lăsam îmbrățișat și purtat în văzduh de misterul negurii infinite. Aproape, tot mai aproape de astre, împletit în dansul lor, respirația lor înghețată crescând modele pe pielea mea înflăcărată de efortul jocului nostru. Și apoi... o liniște feerică, urmată de un clinchet estompat și o senzație de răcoare pe pielea pieptului meu. O licărire îmi semnala apariția unui talisman argintiu înfățișând luna.

Îmi găseam picioarele atingând lin pământul, ridicând nori de praf odată cu coborârea mea din înaltul cerului. Semănau izbitor de mult cu norii ce decorau bolta și se oglindeau, împreună cu astrele, pe suprafața lacului. Curios loc, lacul. Neclintit până și sub ținuirea neoprită a lunii, exercitând propria și putere. Două forțe antice, nescăpându-se din vedere, una prizoniera celeilalte. Fiindcă noapte de noapte, reflexia lunii nu părase suprafața lacului, iar singura mișcare pe care am putut să o observ vreodată pe lac era tremurul șoptit al locului unde se întâlneau cele două. Lacul – atât un câmp de luptă mut, cât și un războinic veritabil. Mă vedeam, adeseori, ținându-mă departe de el, deși ochii mei găseau mereu o modalitate prin care să-i arunce priviri fugitive. Energia lui îmi făcea sângele să înghețe în vene și paloarea mă cuprindea, trimițând mici tremurături pe șira spinării. Ideea de a privi în lac era departe de mintea mea. Mă speria gândul că ceea ce aș putea găsi acolo era peste puterile mele de înțelegere, iar spaima resimțită în prima dimineață petrecută aici mă făcea să fiu mai precaut ca niciodată. Orice urmă că lacul ar fi existat pălise precum clipirea astrelor la venirea celor dintâi zori. Locul care cu doar o zi în urmă fusese acoperit în întregime de oglinda fumurie, era acum împânzit de buruieni și rădăcini. O zonă moartă. Am ajuns să învăț că, noapte de noapte, lacul reapărea în locul de care alegeam să mă feresc și pe timp de zi. Zadarnic am încercat să surprind această metamorfoză, căci cu fiecare secundă în care privirea mea pironia locul, gata să străpungă mantia de ceață cu

săgeți înveninate, ochii mei cădeau în plasa somnului asemeni unei insecte prinse de păienjeniș.

Zilele și nopțile s-au scurs, dar dorința de a găsi răspunsurile era mai intensă ca niciodată. Era una dintre acele nopți în care intensitatea dansului ceresc mă lăsase fără suflare, iar odată ajuns pe pământ, trupul meu avea nevoie de odihnă. Întins pe plapuma verde a poienii și cu talismanul strâns în pumn, aproape căzusem pradă somnului și, cu ultima fărâmbă de conștiință rămasă, am murmurat aproape ca o mantra dorința mea care nu pierise niciodată cu adevărat: voiam răspunsuri.

În acea clipă, orice plan de a adormi se năruise. Adierea se transformase într-un vânt cumplit și acum purta pe aripile sale nu șoaptele mieroase ale copacilor, ci tunetele și strigătele lor, acompaniate de țipetele străpungătoare ale corbilor ce se adunaseră în jurul lacului. Erau într-o armonie înspăimântătoare de perfectă. Și atunci am observat lacul. Suprafața sa, odată groaznic de liniștită, clocotea acum cu un lichid stacojiu care nu poate fi altceva decât sânge. În disperarea mea încarnată în fiecare simț, am încercat să caut razele protectoare ale lunii, dar totul era cuprins de întuneric, luna însăși fiind neagră și emanând o energie distrugătoare. Nereușind să găsesc un refugiu, instinctul meu a fost să fug, dar corbii parcă îmi ghiciseră deja gândurile, căci m-am pomenit ridicat deasupra lacului de zeci de perechi de gheare. Un cioc iscusit a retezat talismanul de la gâtul meu și l-a lăsat să cadă în sângele clocotind. Atârnat deasupra acestei scene, am putut să observ cum materialul roșiatic se unduia și începea să prindă contur până să formeze corpul suplu al unei femei. M-am simțit purtat din nou prin văzduh și adus în fața acestei ființe străvechi care își croia drum afară din lac grațios, dar încrezător. Privirea ei mă țintuia cu un interes aparte. Sfidătoare. Știa că puterile noastre nu se puteau compara. Vocea ei mi se propaga în minte, făcându-mi fiecare nerv să tresară și am aflat, spre surprinderea mea, că aveam aceeași abilitate de a-mi face gândurile cunoscute ei. Spunea că avea toate răspunsurile pe care le căutam. În capul meu se reverbera glasul ei limpede: eu o invocasem.

Curiozitatea schițată pe chipul meu a fost o invitație clară pentru ea. Cu o viteză uimitoare mi-a cuprins mâna între a ei. Fermitatea și delicatețea

de care era capabilă în același moment mă năuceau. Mă conducea către lacul din care își făcuse apariția. Timp de un moment, am putut să-i observ trăsăturile: părul roșcat i se întindea până la genunchi și îi încadra corpul zvelt, pielea ei era precum un tăciune, dar de o albețe impresionantă. Îndreptându-mi vederea spre pașii ei eleganți, mi-a fost imposibil să nu observ cum locul unde călca lua foc. O coroană argintie îi scotea în evidență negura intensă a ochilor.

Ajunși în fața lacului, glasul ei mă îndemna să-l privesc, acum revenit la calmul inițial. Acolo se aflau toate răspunsurile. Depășit de orice fel de teamă, mi-am ațintit ochii pe suprafața lucioasă și scenele au început să se deruleze în fața mea: un descendent direct al lunii; blestemat să-și părăsească locul de existență; dragostea pentru o zeitățe subpământeană.

„Înțelegi acum?” mă iscodeau ochii ei. În interiorul meu, vocea ei suavă continua să-mi explice cum, după exilul meu, furia strămoșilor nu mai cunoștea limite și, pentru a ne proteja, ea își sacrificase o bună parte din puteri pentru a fi capabilă să țină sub control luna, dar acum eram destul de puternic încât să mi se arate și să-i ținem piept împreună. Acum dețineam atât o parte din puterile strămoșilor mei, cât și o altă din puterile subpământene. Povestea noastră de dragoste nu trebuia să se termine aici. Mi-a întins pumnalul ei decorat cu rubine și în ochii ei se putea citi neliniștea. Aveam să fac sacrificiul suprem pentru ea? Am luat pumnalul și am privit spre ceruri. Întunericul începea să se risipească și puteam să văd astrele.

Fără să ezit, am înfipt pumnalul în țeasta ființei din fața mea și am putut să văd cum forma ei feminină își pierde conturul și vocea ei se transforma într-un strigăt barbar. Ce această creatură demonică trecuse cu vederea era că odată cu falsele scene pe care mi le implantase în minte, uitase că diadema pe care o purta era cea aparținându-mi mie înainte de înscenarea izgonirii. Cu mâini sigure, am cules diadema și mi-am așezat-o pe cap, simțind, în același timp, cum adevăratele mele amintiri își croiau drum în conștiința mea. O senzație de ascensiune mă cuprinse. Mă întorceam acasă.

Bianca SLAB,

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Bihor, România

Internetul

Cel care a inventat Internetul a făcut un mare lucru pentru omenire! Nu trebuie să aștepti cu lunile o scrisoare, așa cum era pe timpul bunelor, ba nici prea mult efort nu trebuie să depui pentru a găsi o informație. Doar în câteva clipe mesajul este transmis în cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Lucruri interesante despre vechi civilizații și popoare, tradiții și obiceiuri care te captivează și te fac să te deplasezi imaginar într-o altă lume. Câtă informație despre plante, animale, ba chiar și despre cele mai îndepărtate planete pot fi găsite în Internet!

Nu știu cum pentru alți copii, dar pentru mine Internetul pe cât de multe bucurii și satisfacții îmi aduce, tot cam atâtea neazuri și sacrificii. Sunt un băiat isteț, printre primii la învățătură, dar de fiecare dată când navighez în Net, uit de lecții, uit de frățiorii mai mici, de care trebuie să am grijă. Și cum să nu uiți, dacă dai de atâtea lucruri interesante și te ademenesc o mulțime de jocuri captivante! Of, jocurile acestea! Multe nevoi se abat peste capul meu din cauza lor... Mai ales când ajung să obțin punctajul maxim, iar surioara mea mai mică, Olga, vine și mă cicălește cu păpușile ei. Îi

place să caute în internet păpuși fel de fel și, vai de capul meu, dacă nu-i cedează locul la computer. Aleargă la mami sau la tati să se plângă! Vedeți cum e?! Vrea să se joace cu păpușile! Dar să nu credeți că aici se sfârșesc toate neazurile mele. Mai e și Ilieș, frățiorul mai mic, care și el, ca dinadins, începe să scâncească tocmai când mi-e mai dragă viața... Are și el preferințe! Vrea să se joace cu mașinuțele – tot în calculator! Vai de capul meu! Cum să le cedezi, când sunt pe punctul de a acumula acel punctaj maxim spre care am tins atât de mult!

E destul ca cearta noastră să fie auzită de părinți, că s-a zis cu jocurile... Stăm certați și bosumflați cu toții, fiecare în colțul lui: eu cu o carte în mână sau cu un text care îmi pare că nu mai are capăt, dar pe care trebuie să i-l povestesc apoi mamei. Pe când surioara și frățiorul... Păi, ei sunt mai mici și lor li se iartă totul. Se joacă cu constructorul de parcă nu s-a întâmplat nimic. Și de ce m-am grăbit atât de mult să cresc mare?!

David CEBOTARI,

clasa a 5-a, Liceul „Ștefan cel Mare”, Drochia

Ziua păcălelilor

A-nceput luna April!
Să fiți astăzi mai gentili,
Rezistați la păcălele
Nu vă plictisiți de ele!
Cine-i ager – șmecherește,
Pe copii îi păcălește.
Apoi râde bucuros,
Că-i deștept și norocos.

Pregătește-te moral
Să fii azi spiritual
Râzi, glumește, păcălește,
Că-i o zi ca o poveste.

Anastasia PERETEATCU,

*cl. a VIII-a „B”, Liceul de Inventică
și Creativitate „Prometeu-Protalent”, Chișinău*

Campania „Să citim împreună!”

„Să citim împreună!” – 2022

Pornind de la ideea că deprinderea de a citi se dezvoltă din copilărie și mai ales în familie, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a continuat și în anul 2022 Campania Națională de promovare a lecturii „Să citim împreună!”, cu scopul de a spori interesul copiilor pentru lectură și a încuraja lectura în familie.

Prin această campanie s-au promovat, pe parcursul anilor, diverse cărți ale mai multor scriitori autohtoni, cărți interesante, cu mesaj, pe care copiii le-au citit cu mare plăcere.

În cadrul ediției curente a campaniei, organizatorii proiectului au venit cu două recomandări de lectură pentru elevii din ciclul primar (clasele I-IV) și gimnazial (clasele V-VI), acestea fiind cărțile de proză scurtă „Pâine de la iepure” de Iulian Filip, o minunată parabolă care promovează bunătatea, mărinimia, dragostea față de aproapele nostru etc., și „Trei zile cu Zuza” de Irina Nechit, un microroman despre o păpușă visătoare și curajoasă, care călătorește, timp de trei zile, în mai multe țări: țara Bătăușilor, țara Fricoșilor, țara Extraterestrilor, țara Dinozaurilor, țara Prințeselor mofturoase etc.

Campania se va desfășura pe tot parcursul anului 2022, pe întreg teritoriul republicii, și va include diverse activități de promovare și lecturare a cărților recomandate. Nelipsite vor fi și întâlnirile cu scriitorii Iulian Filip și Irina Nechit, care îi vor bucura nespuse de mult pe copii.

Maria HAREA,
șef secție, BNC „Ion Creangă”

Irina NECHIT

Trei zile cu Zuza

(fragment)

Ce noroc că nu avea nevoie de pașaport. Acolo unde voia să ajungă, nu-ți cere nimeni pașaport. Treci din oraș în câmpie, de pe o pajiște într-o pădure, de pe uscat pe apă, de pe pământ în cer, ori cobori înapoi pe pământ, treci dintr-o vale în altă vale, dintr-o țară în altă țară și nu prezinți niciun fel de acte. Mergi înainte, tot înainte, încotro te duc picioarele, sau zbori încotro te duc aripile.

Zuza visa adesea că i-au crescut aripi. Se culca noaptea și visa că s-a transformat în fluture sau în pasăre. Dar se trezea dimineața și vedea că e tot ea, Zuza, fără urmă de aripă pe spinare.

Odată, plimbându-se prin cameră, a zărit într-un ungher întunecat o jucărie cu aripi adevărate. Era un avion. Copiii îl uitaseră acolo pentru că le păreau mai interesante jocurile video cu nave cosmice, iar mama nu se încumeta să-l arunce, fiindcă era primul avion dăruit băiatului ei mai mare, Lucian.

Acum Zuza împinse avionul spre centrul camerei și-l întrebă: „Ei, ce zici? Zburăm?” „Da”, spuse el. Ușa de la cabina pilotului s-a deschis singură. Păpușa a tresărit, de parcă cineva a împuns-o cu un vârf de ac. Însă auzi îndată vocile prietenilor ei din lada cu jucării. Ursuleții, cățelușii, soldățeii, iepurașii, dinozaurii, supermenii, păpușile Barbie strigau: „Curaj, curaj, Zuza!”

Scuturându-și zulfii portocalii, Zuza a intrat în cabină și a tras ușa. Ea va fi pilotul. S-a uitat în jur, toate aparatele erau în perfectă ordine. Păpușa se simțea foarte comod în fotoliu, gurița ei a zâmbit, ochii îi luceau. A pornit motorul, le-a fluturat din mână jucăriilor care o urmăreau cu respirația tăiată. Apoi a tras maneta, iar peste câteva clipe avionul s-a desprins de covor, zbârnâind ca un bondar. „A decolat, a decolat!” băteau din palme păpușile Barbie.

Ficusul cel mare din camera copiilor și-a clătinat ușor crengile, luându-și rămas-bun de la Zuza. Florile din ghivece șopteau vorbe de încurajare pentru viteza lor prietenă. Avionul a urcat sus, deasupra ficusului, s-a rotit pe sub tavan, și-a legănat aripile, apoi a pornit în viteză spre fereastră și, vââââjjj!, a țâșnit din apartament. Deodată s-a pomenit în cer, printre nori, sus de tot, la o înălțime amețitoare.

Câteva secunde Zuza și-a ținut ochii închiși, așa cum facem când ne stropește brusc cineva cu apă rece, într-o zi de vară. Dar avionul zbura lin, nu se clătina, nu se zdruncina niciun pic.

Păpușa s-a liniștit, a luat aer în piept, și-a deschis ochii și... ce să vadă? O mulțime de clădiri albe, unele mai mari, altele mai mici, aranjate simetric de-a lungul străzilor drepte pe care mișunau troleibuze, autobuze, automobile mici ca mașinuțele de jucărie. Jos, pe pământ, se întindea orașul Chișinău. Se vedeau scuaruri, piețe, cupole de biserici.

Și furnicile, ce căutau furnicile acelea pe străzi? Zuza s-a uitat mai atent și a pufnit în râs: punctele acelea negre erau oameni, nu furnici. Se grăbeau, se îmbulzeau, alergau în toate direcțiile, doar la semafoare se opreau să-și tragă sufletul. Unul a ridicat capul și a zărit avionul Zuzei, dar s-a gândit că probabil e un porumbel. „la te uită, un porumbel roz, au apărut pe lume și porumbei roz, ce minunăție!” și-a zis în sinea lui și a mers mai departe.

Peste puțin timp, orașul se termină și apărură un fel de ornamente – pătrate, romburi, triunghiuri, dreptunghiuri de toate culorile. Zuzei i se păru că vede pe pământ un covor imens care strălucește în lumina soarelui.

Un covor asemănător văzuse la bunicii copiilor, în casa lor de la țară, dar el stătea agățat pe un perete.

Păpușa nu va uita ziua când descoperise frumusețea aceea țesută din fire de lână, a fost singura dată când vizitase satul bunicilor din codrii Orheiului. Acum zbura deasupra unui covor mu-u-u-ult mai mare, care ajungea până dincolo de orizont. Din loc în loc, se iveau iazuri, pâraie, râuri șerpuitoare.

Întâmplări în iarbă

Nori pufoși lunecau pe cer, avionul ba îi ocolea, ba se lua cu ei la întrecere. Deodată, un curent de aer l-a suflat din înaltul cerului și a început să-l poarte spre o câmpie întinsă, lângă care creștea o pădure. Zuza trăgea din răspuțeri maneta, încercând să îndrepte direcția avionului, dar nu izbutea. Curentul de aer îl ducea tot mai repede spre câmpia unde se vedea un copac înalt.

Păpușa simți că maneta n-o ascultă și se uita speriată cum zvâcneau acele aparatelor care ieșiseră din funcțiune. Avionul zbura drept spre copacul înalt, motorul nu mai zbârnâia. Zuza se ghemui în fotoliu și își puse mânuțele pe cap. Curentul de aer deveni mai domol, viteza s-a micșorat și micul avion străpunse frunzișul copacului, oprindu-se între două crengi. „Nu ne-am prăbușit! Am aterizat cu succes”, se gândi Zuza și împinse ușa cabinei.

Leși cu atenție din avion, agățându-se de crengi. Era bucuroasă că a ajuns vie și nevătămată în acest copac rămuros. În jurul ei atârnavu pere coapte, bine rumenite, copacul era doldora de roadă. Putea să mănânce pe săturate, dar a hotărât mai întâi să coboare pe pământ. Sprintenă și îndemânică, ba luneca pe tulpină, ba se ținea de vreo cracă, ba îmbrățișa o creangă, apoi cobora pe ramurile care se aflau mai jos. Încet-încet, a ajuns la creanga cea mai de jos, încărcată de fructe. A stat un pic să-și tragă sufletul, apoi a sărit direct în iarbă.

„Bine-ai venit”, a salutat-o un iepuraș suriu, cu o privire cuminte. Zuzei i-a plăcut mult animăluțul. Ea a apucat creanga pe care o putea ajunge cu mânuța, a rupt câteva pere și i le-a dat iepurașului. El a zâmbit, mișcându-și mustățile: „Mulțumesc”.

Sub copac au mai venit, unul după altul, un bursuc, un arici și o veveriță. Zuza a cules repede pere, ospătând vietățile acestea, pe care le vedea pentru prima dată. Au mai venit apoi doi fazani și o prepeliță urmată de puii săi. Zuza le-a dat și lor pere. Pe creanga aplecată spre căpșorul ei portocaliu rămăsese o singură pară și Zuza a vrut s-o mănânce. Când colo, se auzi un chițcăit. În iarbă stătea un șoricel cu două lăbuțe ridicate, își aștepta și el darul. Păpușa i-a dat lui para rămasă.

„Nu-i nimic, urc din nou în copac și culeg câte pere îmi pofteste inima”, se gândi Zuza. Dar uitându-se în sus, nu mai văzu niciun fruct. În pom au rămas doar crengile și frunzele, iar perele, ia-le de unde nu-s! Nici animăluțele nu mai erau, dispăruseră ca prin farmec.

După un zbor spectaculos, dar mai ales după întâlnirea cu vietățile de sub păr, Zuzei i s-a făcut foame. Plecase prea grăbită de-acasă, nici nu luase micul dejun, iar acum îi părea rău. Cam posomorâtă, s-a pornit să caute un izvor. Voia măcar să-și potolească setea. A umblat cât a umblat, dar nu a găsit nicio dâră de apă.

Dinspre pădure se auzea cântecul păsărilor și Zuza s-a îndreptat încolo. Voia să se odihnească la umbra copacilor și spera să găsească un izvor. Numai că ajungând la marginea pădurii, s-a împiedicat de ceva și... s-a dus de-a berbeleacul! Era amețită după ce a căzut, o durea și genunchiul pe care și l-a zdrelit.

„Te rog să mă ierți”, spuse cineva cu glas subțire. Păpușa ridică ochii, dar nu era nimeni în preajmă. „Nu te supăra, te rog”, se auzi același glas.

În iarba deasă, Zuza văzu o piatră. A venit mai aproape de ea. Piatra avea ochi, nas și gură. Ea a zâmbit vinovată: „Din cauza mea ai căzut. Te-ai împiedicat de mine. Mă ierți?” „Sigur, te iert, spuse Zuza. Dar cine ești tu?! În viața mea nu am întâlnit pietre care vorbesc!” „Sunt din Țara Pietrelor Vorbitoare”, rosti piatra încet, cu sfială. „Ce țară?” se aplecă păpușa, ca să audă mai bine.

„Dincolo de pădure se află Țara Pietrelor Vorbitoare. Acolo m-am născut și am trăit fericită alături de ai mei. Dar într-o zi s-a stârnit o furtună, m-a ridicat în aer și m-a adus aici. Mi-e dor de țara mea. În fiecare noapte visez locurile natale. Aici mă simt străină”, povesti piatra și suspină adânc.

Zuza nu o putea lăsa la marginea pădurii, singură, cuprinsă de tristețe. A mângâiat-o pe cap, spunându-i că o va ajuta să ajungă acasă. Acum avea șansa de a descoperi o nouă țară. Visul ei de a vedea lumea se va împlini.

Cine oare nu vrea să meargă în Țara Pietrelor Vorbitoare? Zuza va fi prima care va ajunge acolo. Dar mai întâi, trebuie să ridice piatra. O apucă cu amândouă mâinile și o aburcă pe spinare. Gârbovită, intră în pădure. Mii de păsări cântau prin copaci, parcă făceau concurs de melodii. Pădurea răsună de triluri. Însă păpușa nu se oprea să asculte concertul, ea mergea înainte, gâfâind, simțind cum piatra devine tot mai grea.

Iulian FILIP

Pâine de la iepure

(fragment)

Casa iepurașilor plină de nerăbdare

La fereastră cei nouă iepurași țin pâlcul de urechiușe drept în sus, întoarse spre florile de argint, luminate de lună. Așteaptă și ei, dar cântă altfel decât... iepurașii omului:

I-a rămas încă un deal
și o vale de trecut –
val cu val, val după val,
drumul lung, drumul temut.
Vine tata – ce ne-aduce?
Varză albă, ferfeniță,

ori câte un morcov dulce
pentru fiece guriță?
Iată se aude poarta,
iată tata se aude,
iată se închide poarta,
iată ușa se aude...

Iepurele intră pe furiș în casă (așa e firea iepurilor, că-s vânați de toată lumea), dar e numai un zâmbet larg în partea... corului de iepurași așteptători.

- O să răgușiți, cântăreții tatei!
- Ni-i mai ușor așa să te așteptăm. Ce ne-ai adus?
- Nici nu știu ce mi-a dat omul cu care m-am ciocnit.
- Te-ai ciocnit cu omul?
- Alerga de da sufletul dintr-însul. Sărmanul!
- De ce alerga?

Iepurele se așază pe prag, a poveste pe așezate, și iepurașii fac ochii mari-mari, să vadă și ei răscrucea întâlnirii tatălui lor cu omul.

— Se grăbea acasă. Dar se grăbea, nu șagă, dacă ne-am ciocnit! Și nu credea că l-am... că nu m-am su-
părat pe el! Și îmi cerea iertare bietul om aproape că în genunchii!

- Da mata?
- Da eu... ce eu?
- L-ai iertat?
- Iertat, cum să nu? L-am iertat îndată!
- Da omul?
- Ce... omul?
- Te-a crezut? Ce-a zis omul?
- Că n-a vrut să ne ciocnim, dar tare se grăbea.
- Unde se grăbea?
- Acasă, la copilașii săi, care-l așteptau flămânzi, mititeii...
- Și noi suntem flămânzi! Da mata?
- Și eu sunt flămând.
- Nu-u-u-u! Ce i-ai zis?
- Că nu mă supăr, că îl iert, dar el nu m-a crezut!
- Da mata?

— I-am zis: „Poți să mă crezi, poți să nu mă crezi, dar eu alerg la copilașii mei flămânzi, care mă așteaptă nerăbdători!”

- Da el?
- Da el zice: „Și tu ai copii? Sunt flămânzi?” Și mi-a rupt o bucată de pâine, iat-o! Pâinică de la om!

Pâinica se împarte singură-singurică, iepurașii o înfulecă lacom, priviți de părinții care mai aduc la pâinica și alte bucate, dar... pâinica, pâinica!...

— Gustoasă-i pâinica omului, foarte gustoasă!... Acum toți copiii omului o fi stând la masă...

— O fi, căci e mai aproape casa omului decât casa noastră de răscrucea unde ne-am ciocnit.

— Bun om, dacă a împărțit pâinica asta atât de gustoasă!

— Bună pâinică și îndestulă, că mâncăm-mâncăm nouă frați înfomețați cu mama și cu tata, iar pâinică mai rămâne...

- A fost atât de mare pâinica omului?
- Și dacă ne-a dat nouă atâta pâinică, n-a rămas careva dintre copiii omului flămând?
- Da dacă nu le-a ajuns iepurașilor omului pâinică?

La bănuiala aceasta, toți iepurașii își privesc pâinica ce le-a rămas, o întind – fiecare! – spre părintele adu-
cător de mâncare, iar din bucățile-bucățelele lor se face o pâine întreagă, mult mai mare și mai frumoasă
decât cea adusă...

— Du-le pâinica, tată! Te rugăm!

Văzând asemenea minune, mama iepurașilor îl petrece pe iepure până la ușă – prin care iese pâinea mai
întâi –, iar micuții se dau din nou la fereastră. Și ei ar vrea să vadă cum va fi întâlnirea celor doi frați. Și ei își
așteaptă tatăl, ca să le povestească întâmplarea, iar ca așteptarea să treacă mai repede, cântă:

Are de trecut trei dealuri,
patru văi se va tot duce –
val cu val, un șir de valuri,
drumu-i lung pân-la răscruce...

Surprize pentru cititori

Titus ȘTIRBU

După brândușe

Vântul zvântă cărărușe,
Frânge tril de ciocârlii,
Spre colină vin copii
Bucuroși după brândușe.

Albe, multe brândușele
Lin se-nchină la pământ
Și se plimbă-un pui de vânt,
Ca un Făt-Frumos prin ele.

Iată că se face seară...
Cât de dulci sunt micii bulbi!
Spre a Răutului culmi
Măine au să vină iară.

La un colț de stradă

Ici, la colț, mai jos de piață,
O fetiță stă cuminte
Și-i cam frig de dimineață...
Ea răsad de roșii vinde.

Cântă vocea ei subțire:
— Cumpărați vreo zece fire!
Cumpărați, sunt foarte bune,
Niște roșii cresc – minune!

Vine-un polițist în treacăt:
— Strânge tot de-aici și pleacă!
— Da lăsați fetița-n pace,
Nimănui vreun rău nu face!

— Eu m-aș duce... zice fata,
Mama e spitalizată,
Are covid... pandemia...
Mi-a lăsat răsadul mie!

S-a oprit un trecător,
S-a uitat la ea cu dor:
— Ia, fetițo, niște lei,
Cumpără de ei ce vrei...

— Am să-mi cumpăr doi cercei,
Am să-mi cumpăr doi cercei...

Lidia UNGUREANU

Bujorel și ardeii

— Bujorel, măi Bujorel,
Ce tot sai ca un prâsnel?
— Arde, arde, arde
Cerul gurii, bade!
Văleleu, bădiță,
Geana-i lăcrimă!

— Bujorel, dar fii drăguț.
Nu sări ca un ieduț!
— Arde, arde, arde
Nasul și fălțuța,
Limba și gurița,
Ochii și bondița!

— Bujorel și-o lămâiță,
Ce sai, bre, ca o căpriță?
— Bujorel, măi Bujorel!
— Ce mă necăjești, badei?
Am mușcat dintr-un ardei!

Nicolae RUSU

Bobul

La capătul unei zile obositoare de muncă o echipă de cercetători, aflată într-o expediție de studii și cercetări pe teren, ajunge într-un cătun situat pe o coastă împădurită de munte. Oamenii decid să facă popas și aleg să înnopteze într-o casă situată în apropierea unui izvor. Lângă ea, pe malul pâraului cu apă cristalină și rece, se află și o grădină bine îngrijită cu toate cele necesare pentru viața omului – zarzavaturi, tufe de viță de vie, pomi fructiferi, o parcelă de porumb abia răsărit. Gospodarul, un văduv cu plete albite de ani, dar încă robust și vioi, le oferă generos pentru o noapte odaia cea mai spațioasă a casei sale. După ce le propune să ospăteze din modesta sa cină, gazda se interesează cine sunt și ce caută pe aceste meleaguri.

— Suntem savanți, iar mai precis biologi, de la cel mai important Centru de studii științifice din țară, îi răspunde șeful echipei.

— Instituția noastră este cea mai mare din lume, precizează al doilea cercetător, iar succesele noastre din domeniu au atins limita fantasticului.

Și cel de-al treilea ține să-l impresioneze pe stăpânul casei:

— Cu utilajul și capacitățile umane și științifice ale Centrului suntem foarte aproape de soluționarea mult discutatei enigme a vieții pe pământ.

Dimineața, înainte ca cei trei oaspeți să plece în drumul lor, bătrânul le arată două mărgelușe aurii care seamănă mai degrabă cu niște boabe de mazăre sau de năut:

— Le am încă din tinerețe, când mi-au salvat viața în timpul foametei, imediat după război. Sunteți voi în stare să descoperiți cu utilajele și aparatele voastre mult prea sofisticate ceea ce văd eu în ele?

— Dar ce poți mata să vezi?! persiflează unul dintre cei trei cercetători. E vorba doar de două boabe, aproape pietrificate.

— Eu văd un lujer, multe frunzulițe și flori albe cu picățele liliachii, păstăi cu două sau chiar trei boabe și cred cu toată ființa în ceea ce văd...

Cei trei zâmbesc indulgenți, iar șeful echipei îi spune:

— Vom lua, moșule, un bob și-l vom cerceta, ca să-ți demonstrăm pe principii științifice că ceea ce zici că vezi e doar un rod al fanteziei dumitale.

Bătrânul le propune ca, în perioada în care vor dura cercetările, a doua mărgelușă să fie ascunsă undeva, ca nimeni în acest răstimp să nu o poată schimba. Unul din cercetători ia bobul și-l duce pe malul pârăului, alege un loc mai ferit și-l ascunde, acoperindu-l și cu un strat de țărână. Apoi pune un semn știut doar de el și revine la echipa sa.

Ahtiați de ambiția de a-i demonstra moșului că posibilitățile științei nu au limite, savanții pornesc un amplu program de studiu și de analiză. Bobul este examinat cu cel mai sofisticat microscop din lume, se face apel și la posibilitățile performante ale laserului, sunt utilizate și toate tipurile de raze, de la cele ultraviolete ori infraroșii până la gamma sau X. Bobul mai este tratat și cu nenumărate soluții chimice, apoi supus unor proceduri absolut noi și nemăintâlnite în alte centre de știință. În cele din urmă, savanții reușesc să-i fotografieze și cele mai microscopice elemente, de la molecule și atomi până la nucleele lor cu neutroni cu tot.

După ce adună într-o mapă tot ce reușiseră să cerceteze cu referire la bobul cu pricina, la câteva luni ei revin la casa din cătun. Bătrânul privește sceptic la mapa burdușită cu dovezi științifice, precum că ceea ce crede el că vede în bob nu poate să existe în realitate, după care le propune să fie luat la cercetări și al doilea bob. Cei trei savanți se duc la locul unde fusese ascunsă mărgelușa aurie, asemănătoare cu un bob, și prind a scormoni la rădăcina unui lujer de năut care tocmai răsărise pe locul acela. Oarecum nedumeriți, ei nu găsesc nimic în locul unde fusese ascuns bobul, iar bătrânul le arată planta cu frunzulițe mici și flori albe cu picățele liliachii în vârf, dar și cu păstăi mici și verzi pe la poale, explicându-le senin:

— Credeți și nu cercetați...

Lansare de carte

Tot ce scriu copiii e pentru adulți! Este asemeni unei oglinzi fermecate ținută în brațe de un mic prinț (autorul!), în care cei vârstnici își revăd propria copilărie și se întâlnesc cu sine, acei care au fost...

Acest gând mi-a încolțit după lectura cărții lui Simi Ion Xenofontov „Bomba lui Reagan”. Am citit-o în „fașă” (țin să menționez că Simi Ion nu e la prima carte...)! M-a fascinat spiritul autorului de cercetător-arheolog și detectiv, dar mai ales de povestitor. Simi Ion descrie cu lux de amănunte satul cu tradițiile și obiceiurile sale, talmăcește în felul său poveștile satului și o face cu atâta însuflețire, încât te face să crezi că a participat la acele evenimente ca spectator. Iar multe întâmplări se aseamănă incredibil cu amintirile bunilor din alte sate. De parcă toți buncii ar fi frați și toate bunicile surori!

E minunat, e admirabil ceea ce a făcut Simi Ion Xenofontov prin lucrarea sa! „Bomba lui Reagan” e și un îndemn pentru nepoți – să-și provoace buncii la mărturisiri, să-i întoarcă în lumea frumoasă a copilăriei... De fapt, cartea e o „bombă” a tânărului autor!

Claudia PARTOLE

Simi Ion XENOFONTOV

Bomba lui Reagan

(și alte istorioare din copilăria sovietică a tatei)

Povestea acestei cărți

Tata s-a născut nu departe de bătrânul Nistru, la Echimăuți, o localitate din raionul Rezina, aflată la vreo 100 km de Chișinău. De altfel, în Republica Moldova există 55 de localități cu terminația în -ăuți/-euți; acestea sunt organizate compact în partea de nord a republicii. Prima dată când am vizitat satul Echimăuți aveam vreo trei ani. Atunci, când am auzit de Echimăuți, am crezut că ne ducem în vizită la Mickey Mouse. Îmi imaginam niște trenulețe care îl aveau pe Mickey în ele. Dar nu a fost să fie așa. Am ajuns acolo și am rămas plăcut surprins să constat o localitate relativ izolată și cât de gustoase sunt apele din izvoarele naturale de acolo. Erau o grămadă de izvoare!...

...În satul tatei, practic nu se poate dosi nimic. Orice știre se răspândește de la un capăt la alt capăt al localității cu repeziciunea unui fulger...

În copilărie, tata a avut buncii și foarte mulți unchi/moși, nane, prieteni din Echimăuți și îmi tot spunea istorioare legate de acești oameni. Personajele principale ale acestei cărți sunt surorile tatei, nanele lui, părinții, buncii, prietenii, profesorii, vecinii ș.a. De obicei, aceste personaje sunt triste, fericite sau supărate. Toate însă sunt sfătoase. Bătrânilor de la Echimăuți le place să le spună tinerilor povești de pe vremea lui Pazvante Chioru.

Înainte de culcare, tot îl rugam pe tata să ne spună amintiri legate de satul său natal. Atunci când ni le povestea, eu cu soră-mea, Miranda, le ascultam cu gura căscată. Uneori acelea istorisite de tata erau urmate de o cascadă de râs, întreținută de mine și Miranda...

...Deseori tata ne spune că el trăiește cu două memorii: una din perioada sovietică – atunci când era copil și alta postsovietică – atunci când a început să se maturizeze.

Vădit impresionat de cele povestite de tata am decis să scriu aceste istorioare ca să le rețin mai bine.

Bomba lui Reagan

În sat se zvonea că va veni un „împărat” american, foarte rău, pe nume Reagan și va pune o bombă de va exploda toată localitatea. Bunica Ileana începuse să-și facă cruce la tot pasul și să tot bată mătănii. Gospodinele din sat, în schimb, „scriau” pe pâinea care urma să fie pusă în cuptor cuvântul „Pace” sau mai coceau și *hulubași*, simbol al păcii.

Lidia, sora tatei, cu 10 ani mai mare decât el, i-a pus pe cap o cravată pionierească de culoare purpurie, a ieșit la poartă și a început să plângă în hohote, deoarece ea, de bine de rău, mai văzuse lumea, dar el – nu, și viața urma degrabă să se termine.

Zvonul despre bomba lui Reagan s-a transmis și în satele vecine. Într-o localitate aproape de satul natal al tatei, un băiat din clasele mai mari a început să strige pe coridorul școlii că adună câte 10 copeici (bani pe care îi primeau copiii de la părinți pentru ca aceștia să-și cumpere de mâncare) în fondul păcii, împotriva bombei lui Reagan. După ce a strâns o grămadă de bani, „întreprinzătorul” s-a dus tot o fuguliță la cantina școlii și a cumpărat toate pateurile, pe care a început să le înfulece în fața copiilor. Astfel, cei care și-au jertfit toți banii și-au dat seama că gologanii lor s-au transformat în pateurile păcii!

Până la urmă, „împăratul” Reagan s-a adeverit a fi cuminte și nu a mai aruncat nicio bombă! Cei care, în schimb, au trăit pe vremea lui, ca tata, au învățat niște lecții de viață, cum s-ar zice: din greșeală în greșeală, spre victoria finală! De altfel, de curând am aflat că cel de-al 40-lea președinte al SUA, Ronald Reagan, când își făcea studiile la liceu a fost salvamar și a salvat 77 de oameni.

Ceasul casei

Deseori în casă, seara târziu, tata auzea un ticăit slab și îndelungat. Nu înțelegea de unde vine sunetul misterios. Curios, a întrebat-o odată pe bunica de unde vin bătăile tihnite. În final, a constatat că sunetul se auzea din casa cea mare. Bunica i-a spus că sunetul este unic și poate fi auzit doar în casele binecuvântate. Cu alte cuvinte, sunetul era un semn de protecție a casei. Atunci când tata, uneori, rămânea singur acasă era fericit să audă ticăitul, simțindu-se în deplină siguranță.

Mulți oameni voiau să aibă și ei acel ceas al casei, dar unora le lipsea. În casa unde era ceasul, acolo și păsările cântau mai vesel. De exemplu, rândunelele își făceau cuib anume în casele unde se auzea ticăitul ceasului. Când unii săteni se mutau la gospodărie nouă, căutau diferite modalități pentru a lua ceasul casei cu ei. Mai mult ca atât, se gândeau chiar să taie peretele de unde se auzea sunetul familiei și să-l transporte cu ei la noua casă.

Anna LEAH

Viață de cățel

Mi-aș dori să pot zburda pe-afară,
Prin băltoace, iarbă sau noroi.
Să am cușcă undeva, la țară
Și să mă gonesc după cotoi.

Aș urla de pe vreun deal la lună,
Singur sau mai bine c-un amic
Și să roadem oase împreună,
S-ascultăm cum plouă: „pic”, „pic”, „pic”.

M-aș juca de-a prinselea cu picii,
Că șotron nu știu să joc defel.
Aș păzi ograda, de s-ar zice –
„Cuțu-i cel mai credincios cățel”!

La oraș mă simt ca într-o plasă,
Ciudă mi-e pe viața care-o am.
Cu tristețe urmăresc din casă,
Ce frumoasă-i lumea după geam!

Adelina LABIC

Ghicitorile... Primăverii

Împletesc din dor de soare
Maicii mele ... *mărțișoare*

Cu parfum de soare-n gând
crește floarea din... *pământ*

Unghiuri de aripi în zare -
se-ntorc păsări... *călătoare*

Din pâraie crește râul
Din câmpii zâmbește... *grâul*

Se gătesc de sărbătoare
mugurii ce dau în... *floare*

Nu e iarnă, nu-i nici vară,
hai ghiciți: e... *primăvară!*

Prietenie

O furnică durdulie,
Și o alta mititică,
Au legat prietenie
Într-un pom pe-o rămurică.

Cică au să se împartă,
Când va fi foamea mai mare,
Cu tot ce au de mâncare –
Fără griji și fără ceartă.

Peste-o oră și jumate,
Uite că-s înfometate.

Căutând în buzunare
În rochițe și fustițe,
În bluzițe și bentițe,
Ce găsește fiecare.

Și furnica mititică
(fiind și mai norocoasă)
Găsind o fărmiturică
Zice tare bucuroasă
Și fără vreo ezitare:
„— la bucata cea mai mare,
Că și tu ești măricică.
Ce rămâne, îmi iau mie.”
Asta da, prietenie!

Micșuneaua

Micșuneaua cea discretă,
În fustiță violetă,
Cu parfum de sărbătoare
A ieșit sfios la soare.

Și prin pliuri de petale
Râde râului din vale,
Ciocârliei i se-nchină,
Prin rouă și prin lumină.

Senin ceru-n câmp coboară
Pân la frageda fecioară!
Îi sărută buzele
Toate buburuzele.

Omul-orchestra

A fost emoționantă întâlnirea la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” cu tânărul scriitor **Marcel Gherman**, membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova, membru al Uniunii Scriitorilor din România, membru PEN Club Moldova, autorul cărților care au fost în mare parte premiate: *Cartea viselor* – proză, Editura Arc, 2011; *Generația Matrix* – eseuri, Editura Tipografiei Centrale, 2013; *Cer albastru deasupra Arcădiei* – proză, Editura Prut, 2014; *Universuri paralele* – proză, Editura Știința, 2017; *Mireasa centaurului* – eseuri, Editura Arc, 2020; *Vacanța stelară* – proză, autoeditat, 2021; *Alter sanctum* (manuscris).

O frumoasă coincidență: exact era ziua de naștere a lui Marcel Gherman. Toți participanții la eveniment i-au dorit să fie sănătos și inspirat ani mulți. Cu flori-cuvinte de apreciere au fost „prezenți” (virtual!) elevi și profesori de la liceele „Mircea Eliade”, „Spiru Haret” (Chișinău), „Mihail Sadoveanu” (Hîncești), „Alexandru Donici” (Peresecina, Orhei), tânăra poetă Irida Darmancev și alți invitați.

A fost o memorabilă lecție despre creație și despre cum poți ajunge să „naști” lumi imaginare; lecție oferită de Marcel Gherman, care este o adevărată enciclopedie. Așa îl prezintă și colegul de condei Mircea V. Ciobanu: „Marcel Gherman este omul-orchestra, scriitor, muzician, editor de revistă... cel mai important scriitor SF și Fantasy din Basarabia.”

Marcel GHERMAN

Ursula Le Guin: Navigând spre marginea lumii

Succesul fulminant pe care l-a avut saga „Stăpânul inelelor” încă din anii 1950 a generat o cerere imensă pentru cărți fantasy, fapt care a determinat o serie de edituri, precum Ballantine, Tor, TSR, Harper Collins sau Gollancz, să relanseze romanele unor autori consacrați ai genului și să publice volume de fantasy ale unei noi generații de scriitori. Din acest val postbelic care a revigorat literatura de acest tip a făcut parte și Ursula Le Guin (1929-2018) cu seria sa de romane și povestiri a căror acțiune are loc pe tărâmul Earthsea. Scrisul acestei doamne distinse este, s-ar putea spune, o expresie desăvârșită a inteligenței și sensibilității feminine. Într-o apariție publică recentă, Ursula Le Guin și-a mărturisit bucuria de a scrie pentru tineri, probabil cel mai bun și cel mai receptiv public. Unii fani fideli ai săi i-ar fi destăinuit că seria Earthsea le-a oferit răspunsuri la mai multe dileme existențiale trăite în adolescență. Într-adevăr, primele noastre lecturi au darul neprețuit de a ne marca întreaga viață.

Earthsea (Lumea Pământ-Mare) este un arhipelag de insule, ai căror locuitori stăpânesc harul magiei. Ei pot acționa asupra făpturilor, obiectelor și fenomenelor naturale, rostindu-le numele adevărat într-o limbă tainică a naturii. La răsărit se întinde ținutul Kargad, patria hoardelor de nomazi kargi, un neam crud, temut de toate popoarele Lumii Earthsea. Iar pământurile dragonilor se află departe la apus. Anume acolo a plecat pentru totdeauna ultimul dragon, după ce eroul Ged l-a făcut să jure că niciuna dintre aceste reptile fioroase nu va mai intra vreodată în ținuturile oamenilor. Insula Gont, din care s-au tras mulți vrăjitori de faimă, este locul de origine al lui Ged și se află în Nord-Estul lumii Earthsea. Iar undeva la Sud, într-o zonă secretă, unde o anomalie magnetică alterează indicațiile busolelor, este situată insula Roke cu vestita sa școală de magie, în care Ged își petrece anii uceniciei.

Originea și natura Lumii Earthsea rămân până la urmă neexplicate de autoare. Aici se regăsește marea distincție dintre literatura fantasy și proza science-fiction: spre deosebire de autorii de SF, creatorii lumilor fantasy nu oferă de obicei explicații asupra genezei pământurilor închipuie. Este suficient ca scriitorul să pretindă că lumea imaginată este localizată în universul infinit al propriei sale minți. Deseori în aceste lumi ale imaginației au loc fenomene de-a dreptul iraționale, imposibile, ce sfidează logica. Cu certitudine, tărâmul Earthsea nu se află pe o planetă. În primul volum al seriei, *A Wizard of Earthsea* (*Vrăjitorul din Earthsea*) (1968), personajul central, tânărul mag Ged este nevoit să călătorească spre marginea lumii, unde află o pustietate nețărnută, un neant.

Cel de-al doilea volum din saga Earthsea, *Tombs of Atuan* (*Mormintele din Atuan*, 1971), marchează un moment de joncțiune din cariera autoarei. Romanul introduce povestea unei fete silite să schimbe decorul rustic al livezilor pe cel al unor catacombe întunecate. Începând cu această carte, Ursula Le Guin a ales pentru prozele sale ulterioare exclusiv personaje centrale feminine, exprimându-și astfel poziția de feministă convinsă. Probabil, dacă lumea noastră ar fi condusă de femei, în locul bărbaților, cu brutalitatea și infatuarea care în multe cazuri îi caracterizează, atunci această lume ar arăta cu totul altfel. Trebuie să mai recunoaștem și că inteligența feminină este superioară celei masculine.

Lidia CODREANCA

Poezia

Își are și Poezia psalmul ei.
Poezia e o stare de zbor.
Poezia este o rugăciune frumoasă.
Poezia este o stare de spirit ce te înalță deasupra realului. A efemerului. A abjectului.
Poezia poate fi a unui poet. Confundată cu el.
Poezia poate fi a unei epoci. A unui popor. Confundată cu sufletul unei națiuni.
Poezia poate fi scrisă. Și poate fi nescrisă. Transmisă din gură în gură. Din generație în generație.
Poezia poate fi sinceră. Și poate fi mimată.
Poezia poate fi perenă. Ea îl poate supraviețui în timp pe creatorul ei. Dar și efemeră. Poate muri odată cu el.
Poezia poate fi o poezie a duhului. Alergândă pe acele strune ale sufletului. Care sunt atinse de frumusețile Duhului Sfânt. Frumuseți revărsate în natura ce ne înconjoară. În cele mai mici și mai gingașe ființe ale ei. În sufletele răvășite de bucuria „vederii celor tainice”. Dar poate fi și o poezie a trupului. A cărnii. Cântându-i osanale. Până la despuiere. Până la disparere.

Emilia PLUGARU

Frunza curajoasă

Nu vă mirați, o frunză tot poate fi curajoasă. Azi, povestea unei frunze...
Se leagănă pe ramul înghețat, dar se ține din toate puterile să nu o ia vântul, să nu o strivească gerul. Nu se va da bătută cu una cu două. Pentru nimic în lume nu-și va părăsi ramul. Arborele a rămas dezgolit, ar fi prea de tot să-l părăsească și ea. S-a născut, a crescut hrănindu-se cu seva lui și e datoare să-i arate recunoștință. Gerul și vânturile reci au sucit-o, au ruginit-o, au încrețit-o încât nu o mai recunoști. Cât de frumoasă era când abia se desfăcuse din mugur... Cât de frumoasă era când soarele îi turna prin vinișoare aur și aramă... Dar... Cele trecute sunt bune trecute. Nu-i pare rău de nimic.
Bineînțeles, ar fi putut să plece cu surioarele sale atunci când vântul le-a smuls rând pe rând, le-a purtat în brațe ca pe niște păsărele, apoi le-a așternut jos la rădăcina copacului. Acum toate dorm sub plapuma de zăpadă. Probabil se simt bine, nu au nici o grijă. Fiecare însă cu soarta sa. Ea și-a ales singură soarta.
Nu a știut niciodată ce înseamnă adevăratul frig. Acum o știe din plin. Nici singurătatea nu a știut ce înseamnă. E alături de ram, dar ramul mereu rămâne tăcut. Își amintește cu nostalgie de zilele când foșnea fericită împreună cu celelalte frunze la fiecare adiere de vânt. Șușoteau, șușoteau și doar înainte de furtună tăceau mîlc. Furtuna trecea, trecea spaima și iarăși se puneau pe șușotit. În hainele lor se adăposteau o mulțime de păsărele și ce frumos mai cântau acestea la fiecare revăr-

Îndemn la meditație

Oricum, poezia (în lat.: poesis preluat din gr.: ποιησις) înseamnă creație.

În poezie cuvintele se despletesc într-o multitudine de sensuri. Capătă valori sugestive. Devin metaforice (purătoare de alte sensuri).

În poezie melodia ascunsă a cuvintelor se face auzită! Cuvintele cântă. Atunci când se lasă aranjate de la sine.

În poezie cuvintele dansează! Își au ritmul lor. Fie sacadat. Fie galopant. Fie lent.

Poezia este la fel de veche ca și omul. De când există omul și sensibilitatea lui, există și poezia. Omul a fost și este tentat a reda esențele lumii reale prin mijloace afective. Când este atins și încântat de frumusețile ei. Ori când este rănit de durerile lumii în care trăiește.

Și tot de atâta amar de timp poezia nu poate fi definită. „Quot homines, tot sententiae!” (Câți oameni, atâtea păreri). Nu are o definiție exhaustivă.

sat de zori. Cântătoarele au plecat, au rămas doar câteva vrăbiuțe care uneori se așază pe rămurica sa.

— Priviți! zise una din vrăbiuțe într-o zi. O frunză foarte curajoasă. E aproape la fel de curajoasă ca și noi.

— Și de ce mă rog e curajoasă?! nu pricepu altă vrăbiuță.

— Păi cum de ce? Nu o fi oare un act de curaj faptul că a rămas alături de arbore, înfruntând gerul, zăpada și vântul?

— O fi... Numai că... Cine are nevoie de asemenea curaj? Credeți că frunza asta prostuță folosește la ceva? Ba bine că nu. Arborele a avut nevoie de frunze atunci când risca să fie uscat de arșiță. Imediat ce riscul a trecut, s-a descotorosit de ele...

Cât de mult au durut-o vorbele acelei vrăbiuțe. Îi trecuse prin gând chiar să se lase smulsă de vânt. Și ar fi făcut-o... Dacă nu auzea glasul ramului.

— E mult de când nu am scos o vorbă, șopti el. Noi, ramurile, bucuriile și tristețile le trecem în tăcere. Nu ne este în fire să ne exteriorizăm emoțiile... Acum însă, când te văd atât de abătută – trebuie să-ți vorbesc... Vreau să-ți mulțumesc pentru curajul de care ai dat dovadă. Recunoștința ta mă copleșește. Te rog să nu pleci. Te voi ajuta să rezisti până la primăvară. Iarna își are farmecul ei. Vei vedea lucruri minunate, rămâi...

Acestea au fost unicele cuvinte pe care i le-a spus ramul. De atunci nu i-a mai vorbit. Dar ea știe, doar el o ține să nu fie smulsă și dusă de vânt.

Când au căzut primii fulgi a înțeles că a nimerit într-o lume de poveste. Nu mai simțea nici frig, nici singurătate. Era fericită, se juca cu fulgii, îi prindea în haina sa, vântul îi scutura, dar veneau alții și alții...

În fiecare zi vrăbiuțele și câțiva porumbei se așază alături să mai sporovăiască sau să privească la copilașii ce alunecă cu săniuțele de pe derdeluș. Iar veselia copiilor e atât de molipsitoare încât uneori îi vine și ei cheful să coboare, să alunece pe luciul zăpezii.

Noaptea se învelește cu o plapumă albă din fulgi, dar niciodată nu-și trage plapuma până peste cap căci îi place enorm să privească cerul. Vara nu a reușit să vadă cerul înstelat, era acoperită de alte frunze, acum însă i se deschide în față frumusețea, strălucirea stelelor și a lunii în toată splendoarea lor. Iar lucrul cel mai interesant e că uneori se vede zburând prin spațiu, ajunge până la o steluță, steluța îi dăruiește din căldura sa, se întoarce la ram, împarte cu el căldura și în felul acesta are încrederea că îi este de folos.

Și uite-așa trec zilele, nopțile până când într-o bună zi soarele începe să strălucească puternic. Se topește rapid zăpada, apoi lucrurile se schimbă vertiginos.

Lucreția BĂRLĂDEANU

Pantofi cu toc

I-am văzut mergând în fața mea, strâns lipiți unul de altul.

— Un cuplu de îndrăgostiți, mi-am zis.

El purta un rucsac în spate. Ea – pe umăr o geantă Chanel.

El avea în picioare o pereche de adidași. Ea – niște pantofi cu toc înalt.

I-am admirat eleganța, cum se ținea de brațul lui și dexteritatea de a urca scările, lăsând să fluture ușor o fustă cu flori mărunte, foarte în vogă în sezon. Aceasta îi acoperea doar până la genunchi picioarele suple, bine conturate în ciorapii fumurii de mătase.

— Ce curaj, m-am gândit, să te angajezi într-un maraton, fie și pe culoarele unui metrou, în pantofi cu toc lângă cineva care poartă încălțăminte sport!

Peronul era aproape pustiu și cele câteva minute până la sosirea trenului le-am consumat furându-i, din când în când, discret, cu privirea.

Era o diferență vizibilă de ani între ei. Am simțit iarăși un ghimpe în inimă, constatând cât de necruțător poate fi timpul cu noi. Femeia aceasta însă părea să se ambiționeze a-l înfrunta! Stătea încrezătoare lângă un bărbat mult mai tânăr decât ea, simțindu-se în apele ei. Și părea chiar să fie fericită! Ce importanță are pentru cât timp și cu ce preț? Astea sunt detalii. Oare chiar să conteze? Pentru cine și cum, probabil...

Înțelegeam că cei doi urmau să se despartă aici.

Ea se lipea, dragăstos, de pieptul lui și-l sorbea cu privirea.

El controla agitat cu ochii ecranul electric pe care timpul ce marca venirea trenului se făcea din ce în ce mai puțin.

Când trenul sosi, ei se sărutară în pripă și el sări în vagonul care-și deschise ușile chiar lângă ei.

Ținti un loc liber, pe care reuși să-l ocupe fără nicio dificultate, își scoase în grabă telefonul mobil și începu să-l butoneze.

Din pricina luminii și a căldurii bătrâna frunză adoarme, se trezește doar când aude alături un foșnet bine cunoscut, însoțit de cîrîpît de păsărele.

— Fâș, fâș, fâș, abia de șoptesc micile frunzulițe proaspăt născute din muguri, căci afară e primăvară. Priviți, o frunză veche...

— Nu vreau să ajung ca ea, zice o frunzuliță mică, mică. E atât de... încrețită și de... urâtă. Chiar o să fim la fel?

Nu-i răspunde nimeni. La urma urmei ce importanță are? Acum sunt tinere și frumoase. Vor acoperi copacul, îl vor proteja de arșiță, de furtuni, de fulgere și atât timp cât în fiecare primăvară pe ramurile lui vor răsări alte flori, alte frunze – asta va însemna că arborele continuă să trăiască. Și anume ele, frunzulițele tinere sunt dovada că el e viu.

Bătrâna frunză zâmbeste fericită. Nu fiecarei frunze îi este dat să-și vadă nepoatele. Nu mai are ce face pe ram. La prima adiere de vânt se lasă smulsă. Vântul o rotește prin aer ca pe o păsărică, apoi o așează cu grijă alături de suratele sale smulse încă de cu toamnă. Frunza cea curajoasă nu are nici o îndoială – va veni timpul când se va naște iară. Va fi frunză, sau fir de iarbă sau floare – cine poate ști?

Ea rămase pe peron, urmărindu-l cu zâmbetul pe buze, fără sorți de izbândă să-i prindă privirea. Apoi ridică de câteva ori și mâna ca să-i facă un semn de ultim rămas-bun. Iarăși fără succes, căci el nu o mai vedea de mult.

Nu am putut pleca și am rămas lângă femeia cu pantofi înalți, care mai zăbovi o vreme pe peron și după ce iubitul ei fu înghițit de gura neagră a metroului. Zâmbetul, între timp, i se topise, iar ridurile, nerușinate, îi transfigurau vizibil fața. Ochii păreau că-și strânseseră lumina, concentrând-o undeva în interior.

Oare ce vedeau acolo?

Când se îndreptă, în sfârșit, încet, să coboare scările, nu m-am putut abține să nu o urmez.

S-a apucat de o balustradă să se sprijine.

— Ce vrei, mi-am zis, nu e deloc ușor să cobori niște trepte când porți pantofi cu toc, nu?

Între timp, când parcurgea culoarul spre un alt număr de metrou, își strânse taiorul la piept, iar umerii i se lăsaseră mult în jos. Părea că o luase cu frig.

Când a dat colțul și a găsit prima bancă, s-a așezat. A stat un timp să-și tragă sufletul, privind în gol cu ochi pustii, apoi a scotocit în geantă și a scos o pereche de încălțăminte. Și-a descălțat pantofii cu toc înalt, frecând ușor cu mâna fluierul picioarelor, și le trecu apoi în niște balerini.

După o vreme, am văzut-o pregătită să intre în primul tren care urma să sosească. Începea ora de vârf și vagoanele deveneau din ce în ce mai aglomerate.

Îmi venea să mă apropiu și s-o sprijin de braț. Dar nu am îndrăznit.

Va avea oare șansa să găsească un loc liber ori i-l va ceda cineva?

Concursul „ARCA LUI NOE”, dedicat creației lui Grigore Vieru

Concursul „Arca lui Noe”, dedicat zilei de naștere a poetului Grigore Vieru, a avut loc în februarie 2022. Organizat de Comisia metodică raională de Limba și literatura română și sub egida DGEC Strășeni, acest concurs a avut scopul de a populariza în spațiul românesc creația poetului și să conecteze tinerele generații la mesajul lăsat de Grigore Vieru prin creația sa și, de asemenea, de a sateliza materialul cognitiv-literar asimilat în cadrul orelor de limba și literatura română.

Concursul de creație „Arca lui Noe” s-a desfășurat în format online, la o singură secțiune: *Creație literară: poezie, clasele a IX-a – a XII-a.*

Mottoul care i-a inspirat pe participanții la concurs au fost spusele lui Grigore Vieru: „*Când eram mic, mă jucam în cuvinte.*”

Aprecierea juriului:

Un concurs care ne motivează pe fiecare de același neam cu Poetul să ne cântărim Dragostea pentru toate cele dragi lui Grigore Vieru.

Ne-ar ajunge oare cuvinte? Ar încăpea în inima noastră necuprinsul îmbrățișat de El? Cred că nu le-a fost simplu tinerilor antrenați în acest concurs! Cu poezia lui Vieru nu poți concura! Doar un tupeist își poate imagina că ar scrie mai înălțător, mai sublim, mai elegant despre pașii mamei, despre importanța firului de iarbă, despre Dragoste și Moarte...

Apreciem temeritatea elevilor care s-au lăsat și provocați, și îndrăgostiți de simplitatea și candoarea versului vierean.

Se bucură Poetul! Și admiră creațiile frumoase, scrise simplu, dar cu sens adânc, așa cum își țesea El versul...

Premiul Mare

LUȚA Vera (clasa a XII-a, Liceul Teoretic „Ion Incuț”, s. Vorniceni, r. Strășeni, profesor-coordonator: Condrea Ion)
Proba I. Motto: „Sunt trei ființe pe care nu te poți supăra: Dumnezeu, mama și moartea.” (Grigore Vieru)

Moldova

Popor născut la gură de *izvor*,
Cu dor mai colorat decât o *floare* –
Când te privesc mă trece un *fior*
Și mă topesc în dulcea ta *chemare*.

Cu rădăcini crescute dinspre *Prut*,
Mă înfioară dorul greu de *mamă*.
Sunt doar un om cu chip cioplit de lut,
Ce-și plânge muma noaptea în *năframă*.

Amintire

Copacul trist de nuc mai stă în fața casei,
O sanie a mai rămas într-un șopron,
Prietenii pierdute prin trecuturi –
Ieri le-am avut, dar azi nu le mai am.
Lăsată-n vânt a fost copilăria:
Ăsta-i destinul adolescentin.
Rămân naive doruri – jucării,
Iar noi zburăm în lume ca Icarii,
Amețiți de amintire.

Pentru el...

Prin el „la Putna clopot bate”,
Prin el lin curge Prutul.
Ce izvorăște din copilărie și din cartea-i,
Iar slova lui ne este scutul.

În limba lui Vieru păsările cântă,
În limba lui Vieru Patria întinereste.
În limba lui Vieru dragostea e sfântă.
Citește. Citește. Citește...

Locul I

GHERCIU Ala (clasa a XI-a „A”, Liceul Teoretic „A. Russo”, s. Cojușna, r. Strășeni, profesor-coordonator: Maria Prodan)

* * *

Dor îmi e de codru și izvor
Și de teii înecați în floare.
De-al iubirii ne-nțeles fior
Și misterioasa ei chemare.

Satul meu, pe muchie de Prut,
Viu păstrează chipul drag de mamă,
Unde apa din ulcior de lut
E o lacrimă strivită de năframă.

Jocul (Acrostih)

Jinduită perioadă-a vieții,
O mereu dorită voie bună,
Când ne cheamă larma dimineții,
Unde zbenguiala ne-adună,
Locuind în timp și amintiri.

MINCIUN Irina (clasa a XII-a „A”, Liceul Teoretic „A. Russo”, s. Cojușna, r. Strășeni, profesor-coordonator: Maria Prodan)

* * *

Acasă e locul cu glas de izvor,
Copii în hârjoană și pomul în floare,
Doar gândul la ea îmi trezește-un fior,-
Căci asta e țara de dor și chemare.

E harta tăiată în două de Prut,
E pacea eternă și dorul de mamă,
E statornicia căsuței de lut,
Sfântă și fină precum o năframă.

* * *

D r a g o s t e, sentiment profund și etern,
Rupt din poveste. Pe file aștern
Al cuvântului suflet de dor, pasiune.
Gândul la ea, ani la rând, nu apune.
Oglindă orbitoare a unei emoții vii,
Speranță înaltă ce te face să reînvii.
Totuși, darul iubirii este o artă,
E armonie, dar și visuri deșarte,
Armă ce vindecă, uită și iartă.

Dedicație lui Grigore Vieru

Mărturisind „Mi-e dor de tine, mamă!”
Și fredonând cu dor „Melancolie”,
A trebuit „pe valea dulce-amară”
Să te condamne-un vers la veșnicie.
Cu rugă și „Strigăt șoptit”,
Ai declarat: „nu mi-e totuna!”,
Păcatul greu de a fi iubit
Rămâne singura ta vină,-
De-a fi iubit pământ și plai,
De-a fi vorbit limba română,
De-a fi cântat în vers un grai
Crescut în țarina străbună;
De-a fi iubit alt mal de râu,
De-a fi visat un val de mare,
O mănăstire și-un sicriu
La Mecca noastră-n depărtare!
Pentru curajul de a fi
Nici când cuprins de resemnare,
Noi vom răspunde cu iubire,
Recunoștință, venerare!

Omagiu...

Pentru copii, un fagure de miere,
Poet al Patriei, îndemn de înviere,
Talent imens și spirit românesc,
Împătimit de plaiul strămoșesc.
Generații întregi îl citesc cu mândrie,
Păstrând amintirea, în sufele, vie,
Eternă lumină, țesută cu dor,
Răzbate din pagini spre cititor.
Astfel, se produce o transferare:
Din ziua de azi înspre lumi viitoare,
Unde domnește, prin versuri, poetul,
Unde e veșnic Vieru-Profetul.

Oaspeții Salonului „La Creangă”

Marcela MARDARE

Eminescu – sacru izvor

Acrostih

Eminescu – sacru izvor,
Martirul născut pentru zbor.
Imn sfânt al limbii materne,
Nimb al gândirii eterne.
Esență, valoare și vis,
Spirit și cuget deschis.
Conștiință, iubire și dor –
Urcușul acestui popor.

Lumea toată-ar înflori

Lui Nică al lui Ștefan a Petrei

— Ah, mătușă Mărioară,
Te văd ca odinioară,
Nu-ți fie cu supărare,
Dar ai fost zgârcită tare,
Aveai inima de piatră,
Te luai cu toți la ceartă.
Pentr-un pumn de cireșele
Mi-ai făcut necaz și rele.
Rușinoasă-i fapta mea...
Nu sunt demn nici eu de ea!
Eram copilul șotios,
Dar prindeam ce e frumos.
Buni cu toții de am fi,
Lumea toată-ar înflori.

Ada ZAPOROJAN

Mama

Când e mama lângă mine,
Noptile sunt mai senine,
Stelele sclipesc mai tare
Și Luceafăru-i mai mare.

Când e mama lângă mine,
Îmi este calduț și bine,
Nu mi-i frică nici de ploaie,
Nici de frig, nici de văpaie!

Vai ce-i bine, ah ce-i bine,
Când e mama lângă mine.

Veverița și cioara

Pe un ram de nuc rotat
Veverița sta la sfat
Cu o cioară tinerică,
Negruță și frumușică.

— Eu sunt Rița-Veverița
Și la modă mi-i blănița,
Pe când tu ești... grasă, slută,
la oglinda și te uită!

Cioara o privi mirată
Și îi reproșă pe dată:

— Da, blănița ți-i frumoasă,
Dar ești prea răutăcioasă
Și-apoi n-ai aripi ca mine,
Ca să zbori peste coline...
Să fii bun e lucru mare!
— Nu știu zău ce-a fost cu mine,
Dar m-am făcut de rușine,
Se tânguia veverița
Și își flutura codița.

Elena VIZIR

Cum se nasc fulgii de nea?

Par a fi flori plutitoare,
albe-albe la culoare...
Noi le zicem fulgi de nea,
de zăpadă sau de gheață,
dar savanții ne învață
că și alt nume-ar avea –
ei le mai numesc cristale
cu structuri hexagonale;
iar un fulg poate include
un cristal sau chiar mai multe.

Florile de zăpadă
se formează în eter
(pentru că acolo-i ger),
din apa evaporată
de-aici, de pe Pământ,
și din praful dus de vânt
sau particule de fum,
care lesne își fac drum
până sus, până la nori...
Va să zică,-aceste flori
care-adesea-s admirate
nu sunt chiar imaculate!
Și au forme inconstante,
ce devin mai complicate,
dacă au umiditate
și-alternanțe foarte multe
de temperaturi scăzute.
Pentru că sunt modelate
în condiții variate,
nu găsești la fel doi fulgi
cum nu sunt nici două nuci.
În ce privește diametrul
efemerelor cristale,
variază foarte tare:
de la doar un milimetru,
la mărimi fenomenale –
treizeci și opt de centimetri (!).

Dar un fulg oricât de mare
sau un fulg oricât de mic,
de se-întâmplă c-a ajuns,
de pe unde-i foarte frig,
într-un loc cu grade plus,
se înmoaie, se îndoiaie
și devine... strop de ploaie.

Diana SAVA DARANUȚA

Leii și Maimuța

Se tot certau doi lei într-o pădure
De la coroana cea împărătească,
Că-aveau același drept de moștenire,
Fiind de viță veche, pur domnească.

Așa se-ncăierau avane fiare
Și nu ceda nici unul dintre ei,
Pe viață și pe moarte-n luptă mare,
Rânindu-se, urlau ca niște zmei.

Când lupta lor părea că nu mai are
Sfârșit în veacul ăsta trecător...
Tiptil veni maimuța-n cercetare
Să afle cine e învingător.

Apoi, văzând coroana vinovată,
Cea de la care se pornise bătălia,
Se repezi și o fură neobservată,
Cu ea împodobindu-și scăfârlia.

Și până leii se dezmeticiră,
Înțelegând că nu mai au coroană,
Maimuța se plimba ca o regină,
Încoronată, mare fanfaroană...

De-atunci doi lei aleargă și încearcă
Maimuța să o prindă, s-o convingă...

Morala e așa: când doi se ceartă,
Vine un al treilea și câștigă...

Lecții și reflecții

Este foarte important să ai alături profesori-călăuze, care, zi de zi, să-ți cultive dragostea pentru sfintele valori ale neamului, să te antreneze în arta cugetării și a exprimării corecte. Elevii Liceului Teoretic „Alexandru Donici” din satul Peresecina, raionul Orhei sunt norocoși! Profesoarele lor de limba și literatura română Liubovi Dvornic și Tatiana Boțan îi îndrumază cu multă dragoste și dăruire. Dovadă sunt, iată, aceste meditații...

Graiul matern – tezaurul meu spiritual

Viețuiesc în limba mea, acționez în limba mea; de la un cuvânt până la altul se întâmplă toate minunile Universului în limba mea.

(Grigore Vieru)

De mici copii învățăm să ne exprimăm bucuriile, tristețile, dorințele, ideile și aspirațiile cu ajutorul limbii materne. Cu trecerea timpului limba devine prietenul nostru cel mai bun, care ne însoțește oriunde și oricând, pentru a ne fi mereu de ajutor. Graiul matern ne provoacă nenumărate explozii de sentimente doar cu ajutorul unei slove...

Limba este cea mai de preț comoară a unui neam. Este lanțul trainic ce leagă poporul împreună și-l face să dăinuie în timp. De-a lungul a sute de ani, graiul nostru strămoșesc a suferit imense schimbări și a avut parte de diverse provocări, însă, datorită importanței sale, și-a păstrat frumusețea și farmecul care îl face unic și special.

Limba este atributul prin care ne identificăm ca popor, căci fără ea am fi lipsiți de identitate, de istorie și trecut. Această avere o datorăm strămoșilor, care au luptat, și-au dat viața pentru a o transmite mai departe. Prin limba sa poporul român își dezvăluie puterea ce se naște din Cuvânt. Limba română a devenit cartea de vizită a neamului. *Cântăreții limbii române* au avut-o și o au drept sursă de inspirație pentru a crea opere valoroase. Iar poezia „Limba noastră” de Alexei Mateevici, devenită Imn național, exprimă sentimente de profundă dragoste și prețuire pentru limba română. Valoare testamentară are și poezia „În limba ta”, scrisă de Grigore Vieru. Poetul, într-o manieră artistică unică, ne spune că numai prin limba mamei „cu ochi umezi de dor și istorie” ne putem spune dorul, nesfârșitul dor...

Așadar, natura, baștina, neamul, istoria, folclorul, credința, literatura – sunt coordonatele naționale care se unesc prin limbă, simbol unic și esențial. Prin limbă, poporul nostru și-a păstrat ființa și existența sa ca naționalitate. Prin urmare, noi suntem datori să facem același lucru, pentru a păstra limba română la fel de duioasă și armonioasă. Să o cântăm și să o rostim în cel mai frumos mod posibil, pentru că reprezintă lucrul cel mai sfânt ce-l poate avea un neam.

Victoria LEAHOVICI,
clasa a VI-a „B”

*Pentru mine, limba română e distanța dintre inimă și umbra ei,
care se numește suflet.*
(Fănuș Neagu)

Limba care mă însoțește încă din pruncie, care-mi oferă permanent hrană spirituală și-mi modelează personalitatea, este limba română. Ea este copilăria mea, dulcele cântec de leagăn și *zbuciumul din codrii veșnici* ai Moldovei, limba *doinelor de aur*, care va triumfa etern în sufletul meu și în inimile tuturor celor ce simt și trăiesc românește. Ea este un izvor nesecat de înțelepciune, un glas ce izvorăște din adâncurile pământului străbun, o stea călăuzitoare, care va lumina veșnic pe firmamentul identității naționale aidoma preafrumoasei stele zeificate de Eminescu – Luceafărul. În această limbă au vorbit strămoșii mei, vorbesc toate generațiile cu sânge românesc, fiind o *piatră rară* cântată de poeții români în scrierile pline de sensibilitate și măiestrie...

Mă mândresc că vorbesc cel mai melodios și suav grai și-mi pot împărtăși cu părinții și semenii mei toate sentimentele pe care le trăiesc, căci limba română are în palmaresu-i un vocabular bogat de cuvinte armonioase, pe care vreau să le descopăr și să le învăț în fiecare zi. Ea are puterea să acordeze inimile noastre

la același ritm de zbatere și simțire; totodată, oferă punți de legătură între generații, contexte viabile de afirmare și dezvoltare individuală și colectivă în toate planurile vieții.

Ca să perpetuăm această limbă *dulce și frumoasă*, trebuie să păstrăm tot ce-i al nostru: patrimoniul folcloric, obiceiurile vechi și noi, cântecele populare, frazele înțelepte ale bătrânilor, pământul strămoșesc, codrii milenari, crângurile cu păsări călătoare care ne mângâie auzul cu trilurile lor superbe și să valorificăm acest *picioare de plai* – colț de rai numit Moldova.

E om sărac cel care nu-și (re)cunoaște limba, nu-și (re)cunoaște *moșia* sa și nici munca celor ce au plăsmuit *limba vechilor cazanii*, hrană a sufletului unui neam. Limba română este realizarea noastră de milenii, darul suprem lăsat nouă de la Dumnezeu. Nu există nimic mai de preț pentru un neam decât graiul matern, întrucât acesta este plămânul prin care respiră întregul popor, inima ce pulsează sete de viață și suflare în care se contopește sufletul român. Precum pomul are un singur loc, zis rădăcină, așa și omul are o singură patrie și o singură limbă...

Noi, generațiile de astăzi, suntem privilegiații sorții, trăind pe pământul înfloritor al limbii române (comparativ cu alte generații), de aceea, la rândul nostru, avem sfânta datorie de a o cultiva ca pe o *floare eternă* în grădina logosului, de a o vorbi fluent și frumos, de a o feri de *slinul și mucegaiul uitării*, precum afirmă poetul Alexei Mateevici. Numai așa vom reuși să ne menținem în contextul propriei noastre identități. Numai astfel vom izbuti să urmărim îndemnul lui I. L. Caragiale, pe care suntem datori să-l transmitem generațiilor viitoare: „Fie în veci păstrată cu sfințenie această scumpă Carte de boierie a unui neam călit de focul atâtor încercări de pierzanie!”.

În concluzie, afirm cu mândrie prin cuvintele lui Nichita Stănescu: *Limba română este patria mea!*

Olga STOROJOV,
absolventă a clasei a IX-a

Rolul lecturii în formarea personalității mele

Lectura înnobilează sufletul...
(Voltaire)

Prin cuvânt, prin limbă ne înălțăm. Fără de ele, ca fără patrie, rămânem ai nimănui, însingurați și triști, condamnați la disparare.

Asemeni unei Creații Divine, literatura poate înviora sufletul omului, deschizându-i poarta în lumea frumosului și a fericirii, în care omul și natura se află într-o armonie completă. Literatura este un mister al sentimentelor, al pasiunilor, al Trecutului și al Prezentului – toate adunate într-un tot întreg.

Multă înțelepciune, sfaturi utile, dar și satisfacție sufletească poți primi atunci când te afli în minunata împărăție a cărților. Ele sunt uși pe care numai deschizându-le poți cunoaște o lume tainică, frumoasă și plină de mistere...

Îmi place să citesc orice carte interesantă, dar, din cauza vârstei, poate, sau a unei pasiuni personale, mă atrag mai mult romanele de aventuri, precum și cele de dragoste. Uneori chiar îmi doresc să trec prin ceea ce înfruntă eroii mei preferați. Câtă satisfacție sufletească, dar și răvășire lăuntrică, am simțit la lectura romanului „Baltagul”. M-a impresionat până la lacrimi curajul și voința eroinei principale, Vitoria Lipan. Mihail Sadoveanu m-a purtat prin toate împrejurimile pitorești din preajma Carpaților. Am aflat multe despre viața de familie a păstorilor, locurile de trai și soarta lor. Am respirat aerul proaspăt al munților, am admirat peisajul montan, dar cel mai mult m-a fascinat stoicismul acestei simple femei, cu frumusețe lăuntrică imprimată și pe chip. Vitoria Lipan înfruntă cu demnitate urgiile rezervate de soartă și, cu mare credință în Dumnezeu, își continuă viața, oferindu-ne, indirect, un model de demnitate. Nu în fiecare zi poți vedea oameni asemeni Vitoriei Lipan, dar în fiecare zi putem fi ca ea, înfruntând destinul care uneori ne așterne în cale surprize nedorite...

Constat cu adâncă satisfacție (chiar de mă văd abia la început de cale în ale lecturii), că lumea cărților e plină de taine și de frumuseți. E un univers al valorilor care se vor descoperite. Astfel, cu drag pășesc în lumea cărții, care, cu siguranță, va fi și a mea – planeta mea! O planetă încă necunoscută, pe care vreau s-o cuceresc...

Valentina PUICĂ,
absolventă a clasei a IX-a

Probă de condei

Filele de jurnal, care urmează, aparțin Dianei Ojovanu, studentă la Colegiul Național de Comerț al ASEM, Chișinău. Acum câțiva ani, când era elevă, citindu-mi jurnalul adolescentin „Prietenul meu eleniS”, mi-a mărturisit că are și ea un confesor căruia îi povestește în scris despre toate câte i se întâmplă. I-am propus să ne ofere spre publicare câteva mărturisiri. A acceptat. Iată două file-mesaje din ani diferiți...

Claudia PARTOLE

Diana OJOVANU

File de jurnal

11.01.2016

Te salut, Dragul Meu Confesor (DMC)! A trecut prima zi de școală din anul 2016. Nu pot să spun că am avut mari emoții, totuși am simțit că acest an va fi unul deosebit, cu mai multe uși care mi se vor deschide. Aștept cu nerăbdare noi provocări, unele le voi trece cu ușurință, altele mai greu, dar oricum sper că le voi depăși pe toate. Am început-o bine! Doamna profesoară m-a laudat, anunțându-mă că mă încadrez în categoria eminenților... M-am trezit dis de dimineață și mi-am propus să mă fac mai puternică. Logic, ca și fiecare elev, nu prea vreau la școală, dar... trebuie! Mi-am făcut temele, doar la chimie nu am reușit. Sper să nu mă întrebe chiar din prima lecție tocmai pe mine. Asta e!.. Mi se întâmplă uneori să fac totul pe jumătate. Las câte un obiect nefinalizat și mă trezesc cu o coadă care mă trage înapoi... Acum realizez că toate problemele pe care le am la școală sunt din cauza mea: nu depun destul efort și, uneori, nu fac lucrul până la capăt. Asta-i marele meu neajuns! E bine că, cel puțin, îmi cunosc minusurile, deși, la ce bun, dacă lucrez prea puțin asupra lor. Deseori mă confrunt cu asemenea situație: primesc o notă proastă și nu pricep de ce(?)... Iată, abia acum, înțeleg că vina îmi aparține... Deci, concluzia: toate problemele cu care mă confrunt apar din cauza mea! Fie că nu am făcut ceva până la capăt, fie că m-a doborât lenea și tot așa mai departe. Soluția este să-mi observ greșelile comise și să nu le mai repet. Asta-mi zic: *Diana, când vezi că ceva nu e bine, fă din acel minus un plus!* Uite că mi-am ținut o lecție de viață. Mă vei întreba, drag prieten, dacă mă simt mai bine. Răspunsul va fi: da!

15.5.2020

DMC, m-am întors azi la Chișinău! „Vacanța” mea la Drochia a luat sfârșit. Aici sunt un om cu totul diferit de cel care sunt acolo, acasă. La Drochia sunt nostalgică și nu trece niciun moment mai greu fără să vărs o lacrimă. Cauza îmi este clară: e faptul că mama și tata nu sunt acasă! Aici, la Chișinău, mă simt matură și responsabilă de tot ce mă înconjoară, sunt mai prudentă

la tot și la toate. Fiind singură mă simt mai în apele mele, pentru că știu: dacă nu mă voi ajuta eu pe mine, nu mă va ajuta nimeni! Astăzi, de fapt, nu despre asta voiam să scriu. M-am gândit să scriu despre ei, despre părinții mei – comoara mea! Despre *dorul* de Ei...

Poate, într-o bună zi, mama cu tata vor citi aceste pagini și nu are importanță sub ce formă, fie o carte bine redactată sau, pur și simplu, niște foi de jurnal. Indiferent cum va fi, e scris ceea ce simt cu adevărat.

Mama și tata... (Aș putea să-l alătur și pe fratele Dima, dar nu o s-o fac acum, pentru el voi avea o altă pagină...). Mama, prietena mea cea mai bună, alinarea mea, salvarea mea dintotdeauna (sau, poate, și eu a ei salvare-s?), persoana care mă ascultă și plânge împreună cu mine, indiferent de miile de kilometri care ne despart. Aș vrea ca mama să știe că eu „Ancikul” ei nu va iubi vreodată pe cineva mai mult decât pe ea. Cuvântul *mama* pentru mine nu are o definiție, este cuvântul pe care-l simt în adâncul inimii, iar atunci când ceva te înțeapă înăuntru înțelegi că persoana dată nu va putea fi înlocuită de nimeni și că pentru totdeauna și-a lăsat amprenta semnificativă în inima ta. Regret enorm că am înțeles abia acum, când suntem atât de departe, cât de importantă și prețioasă este prezența-i în viața mea... Nu-mi pot imagina o dimineață fără să o sun și s-o întreb dacă a dormit bine. Mama mi-a oferit cel mai scump și bun cadou: viața pe care o am! Mama, eroina mea...

Păcat că înțelegem prea târziu cine este persoana care zi de zi clădește în noi ceva bun, care întodeauna o să-ți spună adevărul, chiar și cel greu de acceptat (căci nimeni nu te vede așa precum mama!). Regret că o îmbrățișam mult prea rar... Cât aș da acum să o pot cuprinde și să-i simt mirosul dulce.

Tata este și el eroul meu! Bărbatul model. Nu demult, pentru prima dată în viața mea l-am văzut plângând. Plângea de dor, de prea mult dor. Când i-am spus că „bărbații nu plâng!”, mi-a răspuns: „Bărbații plâng și ei, încă cum plâng. Plâng cei puternici, care își iubesc cu adevărat familia!” Știi ce s-a întâmplat după?! Am plâns împreună...

Tata nu totdeauna mă înțelege, așa ca mama, dar îi simt la fel de mult susținerea. De când e peste hotare, l-am cunoscut mai altfel, i-am descoperit partea cea mai bună. Tatăl meu este omul care iubește fără să ceară dragoste în schimb. El, care rabdă despărțirea de noi, de copiii lui, numai pentru ca nouă să ne fie mai bine... Poate nu și-a realizat visele proprii și scopurile vieții, pentru că și-a dorit și își dorește să mă facă pe mine și pe fratele meu fericiți. Tatăl meu este foarte deschis, direct, vorbește întodeauna ceea ce gândește... Pe mine,

însă, întodeauna m-a învățat să nu mă pun în poară cu proștii. Mi-a zis mai bine să las de la mine, pentru că oricum n-o să le demonstrezi că ai dreptate...

Concluzia mea (de azi!) este că Dorul ne face pe toți extrem de sentimentali și ne seamănă multă nostalgie în suflet. Dar, totodată, dorul, acest sentiment, m-a învățat să prețuiesc lucrurile aparent mici. La moment, de un lucru nesemnificativ, s-ar părea, dar de care îmi e foarte dor, este o cină cu toată familia: Mama, Tata, Dima și eu. Să mâncăm mămăligă cu pește prăjit...

Pe Andreea Guzun, elevă în clasa a V-a „C” la Liceul Teoretic „George Călinescu”, Chișinău, o cunoașteți din publicațiile în Almanahul „La Creangă”, în „Florile Dalbe”. E o albinuță harnică mereu în căutare. Și așteptare! Deja i-a apărut la Editura Prut romanul „O furnică la Paris”...

Claudia PARTOLE

Andreea GUZUN

Fă graffiti, apoi fugi!

Ea e Meg! Știa prea bine că nu trebuia să se bage în clădirea privată. Totuși, a făcut-o. Și ca să înrăutățească situația, l-a luat și pe fratele ei, Darius. De fapt, ea n-a prea vrut să-l ia și pe el, însă avea responsabilitate și nu putea face nimic în privința asta.

Cum de a trecut de paznici? Simplu! Pentru că acest edificiu privat e genul de clădire lăsată în... paragină.

— Meg, de ce am venit aici? a întrebat Darius.

— Ca să explorăm, a spus ea.

— Știi că nu ar trebuie să facem asta!? De fapt, ar fi bine să mă înveți să merg pe bicicletă!

Meg și-a dat ochii peste cap.

— Vom face ce trebuie după ce coborâm de aici, bine?! Acum hai, să urcăm la etajul 2!

— De ce?

— Ca să explorăm!

Meg, de fapt, nu venise aici ca să exploreze. Tocmai analiza un perete gol.

— Perfect! spuse ea.

— Ăăă, te-ai uitat la un perete gol și ai spus „perfect”. Meg, o iei razna! Încep să cred că m-ai adus aici pentru altceva...

— Bine, m-ai prins cu mâța-n sac. Am venit aici ca să...

— Stai! Chiar ai o mătă-n sacul ăla?

Meg aduse un ghiozdan sport cu ea.

— Nu, Darius.

Meg și-a lăsat ghiozdanul jos, apoi a scos niște spray-uri cu vopsea din el.

— Stai... Tu... Vrei să faci... Graffiti? a întrebat Darius.

— Da, numai că...

Meg schiță niște linii cu spray-ul.

— Aha, deci ești o mică pictoriță, puștoaico!? se auzi o voce de bărbat în spatele lor.

Meg și Darius înmărmuriră. Apoi se întoarseră spre bărbat. Acesta purta o uniformă de polițist.

— Unde vă sunt părinții? întrebă el.

— Nicăieri, spuse Meg. Suntem orfani.

Aceasta era o mare minciună...

— Ești Meg! Îți cunosc părinții, spuse polițistul.

Meg era pe punctul de a-l întreba ceva pe polițist, însă Darius îi șopti:

— Fugim!

Și o luă la picior în jos, pe scări. Meg îl urmă.

Polițistul făcu la fel. De cum ieșiseră din clădirea privată, Meg încălecă pe bicicletă, iar Darius urcă în locul din spate al bicicletei. Meg începu să pedaleze mai rapid decât oricând. Ghinion! Polițistul avea o motocicletă! Se urcă pe ea și strigă:

— Deci, vreți o urmărire? Prea bine atunci!

Și porni pe urmele lui Meg și Darius.

— Meg, e chiar în spatele nostru! spuse Darius. Mai repede!

— Nu pot! Pedalez cât de repede pot!

— Mărește viteza!

— Nu pot, asta e viteza 7! E viteza maximă a bicicletei!

— Polițistul ne-a depășit!

— Bine atunci.

Vruuum! Pârtieeeee! Meg făcu o cotitură bruscă cu bicicleta (care mai să-l răstoarne pe Darius), apoi a pornit la vale.

— E prea repedeaaaa! Meeeeeg! a țipat Darius.
 — Darius, poți să nu mai strigi? Sunt chiar în fața ta! spuse Meg.
 — Voi cădeaaaa!
 — Ar fi bine să vă opriți, copii, le strigă polițistul, care se proțăpi în fața lor.

Meg a frânat brusc. Apoi a cotit pentru a se urca din nou la deal, însă polițistul a reușit să apuce bicicleta și să o tragă cu putere înapoi. Zise:
 — Voi, copii, să știți că ați dat de o mare belea. Mai ales tu, Meg!
 Și avea dreptate. Meg se băgase într-o belea. O Mare belea...

Pentru mai tânărul prozator Oleg Pitușcan pixul și foaia de hârtie, chiar și masa de lucru sunt niște obiecte pe care le folosește în ultimă instanță. El își scrie nuvelele și povestirile plimbându-se agale pe stradelele înguste ale Chișinăului. Cum ar veni, își țese proza din mers sau, mai tainic vorbind -, își cântă poezia din zbor. Încă de mic o întreba mirat pe scriitoarea Claudia Partole de ce nu scriu toți povestiri, argumentând pe dată că, fiecare om din lume are câte ceva de spus. Peste ceva ani, frecventând cu tragere de inimă cenaclul condus de poetă (zis Salonul literat-artistic „La Creangă”), scuturându-și aripile, Oleg a înțeles că a scrie cu adevărat literatură este una cu a trăi drept în fața lui Dumnezeu, Cel care te dăruiește cu un asemenea talent. În caz contrar, nu se întâmplă nimic. În povestirile sale Oleg, prozatorul, dar și poetul, e ca și cum și-ar aprinde părul din cap pentru a-și vedea limpede propriul chip clipocind în apa neagră a tristeții, a neliniștilor, a părerilor de rău, a păcatelor știute și neștiute. Ca apoi, atunci când cel mai puțin te aștepți în textele sale, încă simțindu-te cu eul rănit și rătăcind năuc pe coclaurii disperării, acest puști cu darul de a scrie te mângâie brusc pe creștet, șoptindu-ți literal la ureche să zăbovești și să nu te tulburi, că iubirea nu-i în altă parte decât aici, anume în acest cuvânt. Iar ca să înțelegi și să guști din dulceața cuvântului propri-zis, te îndeamnă să citești nu cu ochii din cap, ci cu inima larg deschisă. Dacă a scrie este un dar, atunci Oleg din dar – dar face! Îi dorim mari succese în marea învolburată a literaturii!

Cor. Almanah „La Creangă”

Oleg PITUȘCAN

Gărgăunii din cap

(Din ciclul „Bunelu' povestește”: Scrieri inspirate din trăirile bunicului meu)

Tot îi auzeam pe cei de vârsta mea lăudându-se că mamele lor îi iau la Chișinău să vadă orașul. Plimbarea la Chișinău începea la trei noaptea, era cu mersul mult pe jos prin pădure până la gara de trenuri din satul vecin și cu cărat de saci burdușiți cu prune uscate și nuci de vânzare. Nu trecusem de hotarul satului niciodată, îmi construiam imagini cu orașul numai din auzite.

Pe vremea aceea, cum tații ne erau ambii plecați la armată pe un termen nedeterminat, văru-meu Dumitru și cu mine eram cei care aveam grijă de toate cele care trebuiau făcute pe lângă casă. Nici nu știam cum arăta tata, căci s-a întors de la armată tocmai când împlineam opt ani.

În una din zile, printr-o crăpătură din podul casei, o văzusem pe mama înălțându-se pe vârful picioarelor ca să poată schimba o vorbă cu mătușa Ileana, mama lui Dumitru, care stătea dincolo de gardul ce ne despărțea gospodăriile. Tocmai se sfătuiau în legătură cu plecarea lor la Chișinău ce avea să se întâmple la sfârșitul săptămânii și, cel mai important, își puneau întrebarea pe cine dintre noi doi să îl lase acasă pentru a îngriji de animale. În orice caz, mătușa Ileana tot o ținea una și bună că Dumitru al ei este mai

voinic și mai rezistent decât mine și că, la întoarcere, ar putea pune pe umerii lui două traiste cu pâine de oraș, nu doar una. Seceta și sărăcia din anii aceea încă își țineau colții adânc înfipti în măduva țaranului. Mai toți sătenii mergeau la oraș să își vândă nucile din pod, prunele, merele, ca în schimb să se întoarcă pe la casele lor cu pâine, care de-abia le-ajungea pentru o săptămână la o droaie de guri flămânde.

N-am mai apucat să aflu hotărârea lor finală de la gard: cine va pleca la oraș cu ele, Dumitru sau eu?! Pentru că anume în acel moment a trebuit să cadă scara peste cloșcă, mai să o turtească cu tot cu puii ei.

— Mamă, ia-mă și pe mine la Chișinău! Mamă, mă iei?!

— Dap cine-o să rămână acasă cu vitele să le adăpe, să le hrănească?

— Lasă Dumitru să rămână de data asta, el a mai fost la oraș!

— Asta nu ți-i plimbare! Să știi că nu-i deloc ușor să te duci încolo cu plinul în spate și înapoi să te întorci tot cu plinul, nu mai zic de haitele de lupi noaptea în pădurea Sipotenii, dacă ai noroc scapi de ei, dacă nu, nu!

Mă împotriveam cu ochii aprinși de ducă, îi dovedeam cât de harnic, neînfricat și cât de voinic pot fi, încât pe dată am ridicat scara de pe jos și am trântit-o la loc de perete cu degetul mic al mâinii. Pentru a pleca la Chișinău eram gata să fac orice din lume! Acoperindu-și gura cu baticul, așa ca să-și ascundă zâmbetul pentru a nu-mi ieși din fire:

— Păi, n-o să te doară picioarele, că avem de mers tare mult pe jos prin pădure până la Gara de la Sipo-teni, și mergem noaptea?!

I-am spus că nu mă sperie deloc mersul pe jos, dimpotrivă, tocmai îmi doream să văd pe viu cum și unde se termină gardul satului nostru.

— Ce pot să-ți spun, înțelege-te cu Dumitru! Că pe mătuș-ta Ileana o înmoi eu deseară c-o țuică și-o să primească să vii tu cu noi. Și de vrei așa de tare la oraș, dă papucii lui tatto oleacă prin apă, că-n ei ai să mergi. Da, până atunci, mă duc cu mătuș-ta Ileana aici pe șes la Șapte Boi să culegem niște tutun. Când o să ne-ntoarcem, ai să mă ajuți să întindem tutunul pe sfoară! S-o zvânta el până sâmbătă, că sâmbătă noaptea ne pornim la Chișinău, să fim duminică dimineața la piață în oraș!

Nu ieșise mama bine pe portiță c-am și început să îmi pregătesc hainele de ducă.

A doua zi, cocoșii de-abia începeau să-și dregă glasul pe gard, când Dumitru mi-a și poposit la ușă. Soarele răsărea, de-abia i se ivea fruntea roșie de după dealul cu zulufi aurii de tei. Eram de-acum îmbrăcat, pregătit să dau apă la vite și să arunc un pumn de grăunțe la găini, așa cum lăsase vorba mama. Dar, Dumitru, mai să se împiedice de pragul ușii, împleticindu-și limba în grabă să îmi spună:

— Tot așteptam să vină dimineața! Costică, fără supărare, hai să punem rămașag! Mergem împreună la mărul mohorât din grădină și cel care o să nime-rească în gaura cu gărgăuni, acela o să se ducă la Chișinău! Tot atunci m-a înghionțit să las căldarea cu apă pe unde o fi ca să îl urmez în graba mare la mărul cu pricina din fundul grădinii. Era un pom de măr foarte roditor și gros de nu-l puteam îmbrățișa nici doi oameni.

— Uită-te, vezi? Dumitru arată c-un pai de stuf spre căscătura din trunchiul copacului.

— Cine nimește câștigă! strigă Dumitru și ochi.

Dumitru era mai zvelt decât mine și avea mâinile mai lungi. În plus, închidea un ochi când arunca, ca soldatul. Ceea ce m-a făcut să lupt cu mare înfrigurare și îndârjire pentru a deveni învingătorul, căci dorința de a ajunge la Chișinău mă copleșea din cale-afară,

era ca visul vieții mele. El un măr, eu un măr și tot așa, că de-acum mugeau vitele însetate, iar cocoșii băteau vânos din aripi, parcă vrând să dărâme pârlezul ce-i despărțea de sacii cu grăunțe. Nu nimeream în gaură nici eu, nici el. A fost o dată când mai-mai să intre mă-rul lui Dumitru în cuib, dar totuși n-a intrat. Descum-pănit și cu sângele ridicat la cap, de teamă că nu voi reuși să înving, m-am uitat lung la mărul cu care arun-case numai ce Dumitru și la cel pe care se pregătea să îl arunce, apoi mi-a căzut privirea peste maldărul de mere de la trunchiul copacului. El fiind stângaci, ale lui se loveau de copac și cădeau pe dreapta. Le puteam deosebi de-ale mele. De-abia atunci îi descoperisem șiretenia, Dumitru alegea merele cele mai mici. Cam pe vremea asta, mama cu mătușa Ileana de-acum trebuiau să se întoarcă acasă cu traistele ticsite cu frunze de tutun. Iar animalele de pe lângă casă cum le-a lăsat mama dimineață flămânde și însetate, așa și au rămas. Nu mai zic de cloșca cu pui, la amiază nu i-am luat coșnița din cap să iasă la scurmat și ciugulit iarbă. Atunci, am aplecat o creangă și-am rupt cel mai mărunț merișor. Am făcut un pas în spate și am nime-rit din prima în cuib. Un nor de gărgăuni s-a năpustit asupra lui Dumitru și a mea. Din acea gaură tot ieșeau și ieșeau gănganii negri lungi și groși cât degetul mare. Am luat-o la fugă prin grădină la vale, am sărit cinci garduri și am rupt trei portițe ca să nu ne ajungă găngăniile acelea înspăimântătoare și puturoase. Tot fugind pe unde nimeream, am ajuns la drumul mare unde un om din sat venea în calea noastră și ne-a strigat ca să îl auzim:

— Iștia-s gărgăuni, culcați-vă la pământ, că vă lasă!

Așa am făcut, am ascultat de om, însă până a-l întâlni, câteva creaturi din astea ne-au înțepat. Pâcla de gărgăuni, care roia deasupra noastră, pe dată s-a spulberat, parcă nici nu a fost să avem de-a face cu ei. De-acum, în drum spre casă, am început să simt înțepăturile, una la ureche și una la ceafă. Iar despre Dumitru ce să zic, când m-am uitat la el, parcă nu era el. Că nici mătușa Ileana, maică-sa nu l-a recunoscut, avea toată fața umflată ca o baniță.

— Vălelica! o auzii pe mătușa Ileana trântind ușa de perete.

Prima dată în viață am văzut Chișinăul în vara următoare, atunci când împreună cu vărul meu ne-am strecurat pe portiță și fără știrea mamelor ne-am dus la Chișinău singuri-singurei cu viorele de vânzare. A fost vara în care am descoperit că înghețata e rece de-ți crapă măselele.

Cenacul literar-creștin „Cuvântul”

Raisa PLĂIEȘU

(moderatoarea Cenacului)

Numai Prutul poate ști...

Numai Prutul poate ști,
Numai Prutul.
Cum surorile se despart
Într-o zi.
Numai Prutul poate ști,
Numai Prutul...
Pod de dor poți construi
Într-o zi.
Numai Prutul poate ști,
Numai Prutul.
Ruga apei va șopti,
Într-o zi.
Numai Prutul poate ști,
Numai Prutul.
Domnul când ne-a mântui,
Într-o zi.
Numai Prutul poate ști,
Numai Prutul.
Când Unirea va veni
Într-o zi.

Copilărie

Copilăria mea, tu dulce pădărie,
Cu puful tău zburând în vânt.
Sprintară fugi, așa cum ești, zglobie.
Și-apoi o viață, te purtăm în gând.

Copilăria mea, frumos cireș în floare!
Tu, fruct dorit, tot în urechi cercei.
Aș vrea să te revăd cu-nfrigare,
Cu dor să mai privesc în ochii tăi.

Cu visele mai dulci ca niciodată,
Cu fructele prea dulci și prea mustoase.
În scrânciob cele vise legănate,
Copilărie dulce și frumoasă.

Maria DODU

Părinții

Părinții sunt tainice lumini,
Din dragoste de noi iubire-nalță,
Ne-mpodobesc viața în culori,
Cu pace-n suflet și speranță.

Povața sfântă a părinților
E călăuza veșniciei noastre.
Jertfindu-se cu suflet pentru noi,
Ca flacăra arzândă-albastră.

Părinții sunt enigmele eterne,
Fără de preț, tezaur sfânt al vremii,
Ei ne iubesc cu dragoste supremă,
Inima în pieptul lor mai geme.

Părinții noștri – icoane sfinte
Pe pereții timpului trăit.
Ei se roagă mereu pentru noi,
Sunt mereu cu noi, ei n-au murit!

Să învățăm cum să slăvim părinții,
Să-i prețuim cu vorbe mai frumoase,
Să fim alături de ei în clipe grele,
Să revenim mereu la ei acasă.

Maria NEGOIȚA-POPA

Aș vrea să fiu copil...

Aș vrea să fiu copil,
Să cresc în palma mamei,
Să-mi mângâie privirea
Cu lumina dulce a ochilor ei.
Aș vrea să fiu copil,
Să alerg cu nepăsare,
Să ating cu podul palmei
Cerule plin cu răbdare.
Aș vrea să fiu copil,
Desculță să merg,
Și-n roua dimineții
Tăcută să mă pierd.

Cristina CIOBANU

Din cronica bibliotecii

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a găzduit o minunată expoziție de pictură, prezentată de elevii de la Liceul privat „Da Vinci” din Chișinău. Autorii lucrărilor: Xenia Tuhari, Valentin Bodiul, Mia Drăguțanu, Nicoleta Scutari, Melisa Kok, Leonard Moldovanu, Samantha Gudima, Elizaveta Grigoriev, Constantin Martinov, Sofia Andronic, Safira Tataroi, Ana-Maria Guțuleac, Călin Timotin, Cristi Busuioc, Sebastian Saghin. Mulțumim profesorilor care îndrumă tinerii artiști și au susținut organizarea acestei expoziții: Irina Sîrbu, Tatiana Voloh, Lilia Durbailo, Lilia Cazacu, Valentina Josu, Sergiu Josu.

Cor. Almanah „La Creangă”

Povestea Clubului de lectură „Book-uriile Copilăriei”

Visurile devin realitate atunci când îți dorești foarte mult și doar prin muncă poți atinge apogeul succesului. Clubul de lectură a fost un vis și pentru noi, moderatoarele acestuia. Ideea ne-a venit spontan, într-o zi, înainte de vacanța de toamnă 2021, în timpul unei lecții de educație fizică. Ne-am împărtășit entuziasmate gândurile și... Am rămas uimite să auzim aceeași propunere: să creăm un Cerc de Lectură! Atunci nu credeam că vom reuși să facem aceasta și că avem suficient timp. În acel moment mintea noastră era arhiplină de activități, metode, idei și planuri, dar ambele eram fericite și gata pentru a da start primei noastre lecții adevărate cu copii de 8-10 ani. Proiectul nostru s-a lansat la 31 octombrie 2021. Atunci am înțeles cât de anevoioasă, dar, totodată, interesantă și mobilizatoare, productivă este munca unui profesor. Ținem minte acea primă întâlnire... Erau doar șase copii, oarecum

curioși să afle ce se va întâmpla mai departe. La sfârșitul lecției noastre, am aflat că le-au plăcut activitățile propuse de noi și au rămas impresionați. Ce poate să te încurajeze mai mult?! A fost o motivație pentru noi să continuăm și, iată-ne astăzi cu mai multă experiență și lecții organizate cu cei mai dragi copii. Ajungând să avem o prezență impunătoare - de 20 de copii, am început a ne pregăti și mai mult. Suntem în căutarea celor mai ingenioase idei pe care să le implementăm la lecțiile noastre; propunem cele mai îndrăgite opere literare scrise de scriitorii autohtoni, dar și din toată lumea.

Toate acestea le facem la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” (Filiala nr. 2). Mulțumim doamnelor bibliotecare pentru susținere. Denumirea clubului nostru de lectură „Book-uriile copilăriei” a fost propus de membrii grupului, prin vot, astfel justificând ideea că lectura, cărțile sunt bucuria copilăriei - o mare parte din ea! În bibliotecă poți afla tot ce nu se spune altundeva și niciodată nu te vei simți singur cu o carte, dacă îți place să citești, iar noi suntem sigure de aceasta. Susținem și promovăm lectura în rândul copiilor, pentru că astfel descoperim o lume paralelă, pentru că astfel putem avea mai multă încredere în sine și trăim viața altor personaje. Până la urmă, ele ne ajută să devenim oameni inteligenți. După cum spunea G. K. Chesterton: „Poveștile nu sunt doar adevărate, sunt mai mult decât atât: nu pentru că ne spun că balaurii există, ci pentru că ne spun că balaurii pot fi învinși.”

Patricia DONCIU și Cristina ȘTIRBU,
voluntare la BNC „Ion Creangă”

Evenimente la Filiala BNC „Ion Creangă” din Teatrul „Licurici”

Joi, 17 iunie 2021, în cadrul ședinței Salonului literar-artistic „La Creangă” (de astă dată nu online!), a avut loc lansarea cărții „Povestea unui virus viclean”, autori Mircea Grecu și Jana Grecu. Moderatoarea evenimentului, scriitoarea Claudia Partole, a prezentat autorii și oaspeții: domnul profesor, avocat Pavel Abraham (București) și elevii liceelor din capitală „Gh. Asachi” și „Mircea Eliade”, care au fost însoțiți de profesori și părinți. Mesajul cărții „Povestea unui virus viclean” este un îndemn, însoțit de sfaturi cum să ne protejăm pe noi și pe cei dragi de inamicul invizibil zis Coronavirus SARS Covid-19.

Pentru a-i provoca pe copii la o discuție, a fost citită împreună o altă carte a acelorași autori intitulată „În căutarea fericirii pierdute”, astfel cei prezenți au meditat la tema: ce este fericirea? Subiectul discuției i-a mobilizat nu doar pe copii, dar și pe cei maturi. Domnul Pavel Abraham, bunăoară, și-a amintit câteva întâmplări haioase din copilăria sa. Autorul Mircea Grecu, care este psiholog de profesie, le-a vorbit copiilor despre pericole care ne fac nefericiți, existente astăzi în societate și cum pot fi evitate, în acest context, a mărturisit că tocmai din acest considerent a decis să scrie povești terapeutice.

Surpriza evenimentului a fost interpreta Elena Manciu, care a cântat un cântec din repertoriul dumneaei, totodată a povestit despre feciori – toți trei muzicieni, menționând faptul că îi aduc fericirea cea multășteptată.

Eugenia ANDRONIC, șef secție

Ne-am întâlnit, după o vacanță mare, la o ședință festivă și multașteptată a Salonului literar artistic „La Creangă”. Genericul întâlnirii „Limba mea cea dragă, limba mea de acasă – Limba Română”, cu oaspeți dragi și gânduri alese despre darul cel mai frumos dat omului – Limba. E știut că Limba Română în acest spațiu românesc a fost pusă la grele încercări. Ca de obicei, moderatoarea Salonului, scriitoarea Claudia Partole, a dat tonul evenimentului cu un mesaj despre limba română, amintind celor prezenți de evenimentele care ne-au marcat Istoria. Despre evenimente legate de Ziua Independenței le-a vorbit celor prezenți scriitorul Vlad Grecu, participant la conflictul din Transnistria, despre care a scris în cărțile sale. Dragostea față de limba română și-au mărturisit-o elevii din Peresecina, însoțiți de profesoara de limba română doamna Liubovi Dvornic, prin eseurile scrise în vacanță. Cu un recital poetic a fost prezent actorul Mihai Iorga, provocându-i și pe elevii prezenți să recite poezii dragi lor din literatura română. Elevii au participat și la un concurs cu genericul „Să vorbim corect românește”. Bineînțeles, s-au ales cu premii. În final, a cântat Ionel Prodan, elev în clasa a X-a de la Liceul Teoretic „Prometeu”.

Valentina POPESCU,
bibliotecar principal

Pe 17 septembrie 2021 ne-am întâlnit în cadrul Salonului literar-artistic „La Creangă” pentru a-l comemora pe distinsul prozator Aurel Scobioală, care ar fi împlinit 80 de ani (născut la 17 septembrie 1941 în satul Mălăiești, Râșcani și plecat în lumea celor veșnice la 3 iulie 2007). La eveniment au venit colegi care l-au cunoscut, scriitorii Mihaela Perciun, Nicolae Rusu, Ion Diviza, Claudia Partole (moderatoarea evenimentului), elevi de la Liceul Teoretic „Gh. Asachi” și Liceul Teoretic „Mircea Eliade”. Scriitorii-oaspeți au povestit întâmplări impresionante și haioase cu Aurel Scobioală. Umorul fin, care îi caracterizează scrisul, îl definea și ca om. A fost și a rămas un scriitor drag mai ales copiilor. Această au demonstrat-o elevii clasei a III-a „A” de la Liceul „Mircea Eliade” (învățătoare doamna Dumitrița Glopina), care au înscenat mai multe povestioare de-ale autorului, manifestându-și totodată și curiozitatea - au adresat colegilor lui Aurel Scobioală întrebări cu referință la biografia scriitorului.

În final, elevii care scriu proză au prezentat creațiile proprii. Părea prezent cu spiritul-i mucalit și dragul, neuitatul scriitor Aurel Scobioală...

Aurel Scobioală a scris mai multe volume de povestiri pentru cei mici: „Cărăruie albă” (1974), „La menajerie” (1974), „Dincoace de poveste” (1977); „Băiețelul din Lună” (1980); „Carte pentru câini deștepți” (2003, pentru care a primit Premiul Salonului Internațional de Carte pentru Copii, Iași, Chișinău); „Învăță-Minte din vorbă cu-Minte” (2003); „Scriitorii când erau copii” (2005); „Viceversa hop” (1981); „Ce te-nvață o povață” (1987); „Marele fermier Buș-Lăbuș” (1999) ș.a. Este deținător al Diplomei de Onoare IBBY, mențiune internațională în domeniul literaturii pentru copii.

Eugenia ANDRONIC,
șef secție

Joi, 17 martie 2022, în cadrul Salonului literar-artistic „La Creangă”, a avut loc o întâlnire-dialog a elevilor de la Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza” și Liceul de Limbi Moderne și Tehnologii Informaționale „Socrate” din Chișinău cu Mihaela Perciun, scriitoare prezentă cu publicații în reviste și antologii din România, Franța, Cehia și SUA.

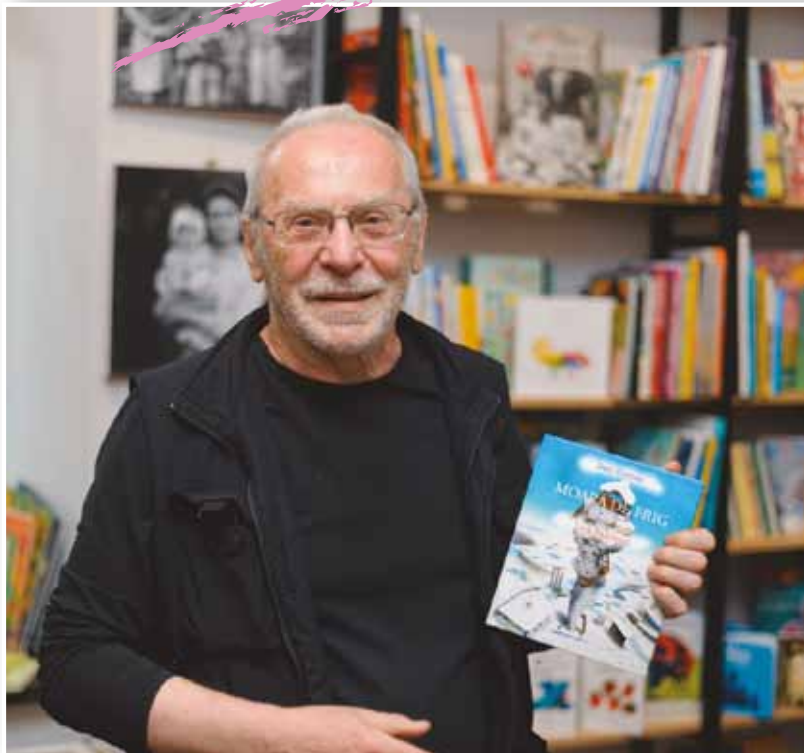
Genericul întâlnirii - „Scriitorul cu voce care se vrea auzită...” a fost sugerat de o referință apreciativă a maestrului Vladimir Beșleagă, bunul prieten și sfetnic al prozatoarei. Liceenii veniți la eveniment au fost, desigur, curioși să pătrundă în atelierul de creație al scriitoarei. Unii au reușit să-i citească volumul de proză scurtă și aveau deja întrebările pregătite; alții au frunzărit biografia prozatoarei în Internet... Din dialog au aflat mai multe: că subiectele abordate de un autor nu sunt neapărat luate din viața personală a acestuia; că pot ajunge să scrie cărți nu doar filologii. Este și cazul scriitoarei Mihaela Perciun, care a absolvit Facultatea de Biologie a Universității de Stat din Moldova, apoi a activat în domeniul pedagogic și în cel științific. Deși scria din adolescență (visa să ajungă scriitoare!), abia în 2003 debutează cu o carte de proză scurtă *O fabulă pentru rege*, pentru care, în același an, a luat Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor din Moldova. Atunci credea că nu va mai scrie, dar au urmat romanele *Printre vagoane*, *Printre bărbați*; cărțile de proză scurtă *Băltoaca* (pentru care obține Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova în 2012) și *Mama s-a măritat*; romanele *Cenușă rece* și *Satisfacție*. Scriitoarea le-a mărturisit cititorilor săi și despre pasiunea-i pentru dramaturgie. Volumul de piese *Bustul lui Stalin* a fost de asemenea apreciat cu Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova.

Despre Mihaela Perciun - colegă, prieten și scriitoare de la care ai ce să înveți, le-a vorbit liceenilor Claudia Partole, moderatoarea Salonului literar-artistic „La Creangă”. „Apreciez perseverența și caracterul principal al Mihaelei Perciun, îmi place felul cum își cimentează fraza...” a menționat dumneaei.

Momentul provocator al întâlnirii a fost, desigur, când prozatoarea a citit un fragment din romanul la care lucrează, promițându-le celor prezenți să-i invite la o eventuală lansare.

Eugenia ANDRONIC,
șef secție

Lică Sainciuc

Lică SAINCIUC s-a născut la Chișinău în 1947, în familia pictorilor Valentina Rusu-Ciobanu și Glebus Sainciuc. Este absolvent al Institutului Politehnic din Chișinău, Secția Arhitectură. Din 1970 se consacră picturii, ilustrând peste 100 de cărți. Câteva generații au crescut cu cărțile pentru copii frumos înveșmântate de Lică Sainciuc. „Albinuța” lui Grigore Vieru este cartea cea mai îndrăgită de copii și părinți, fiind apreciată la nivel național și internațional. Pentru creația inconfundabilă, Lică Sainciuc a fost distins cu „Ordinul de Onoare” al Republicii Moldova, este deținătorul Premiului Național și Laureat al Diplomei de Onoare IBBY.

Lică Sainciuc: „...Eu citeam tare mult. Povestea era așa. La noi, la gazdă, se perinda multă lume. Un timp, a stat un lector care se ocupa de popularizarea științei. El avea multe cărți. După ce a plecat, bunica le-a pus în pod pe toate. Acela era locul meu preferat...”

Lică Sainciuc: „Cartea a fost principala mea sursă a vieții în copilărie. Poate de aceea nu sunt deloc om practic. Dar acest fapt mi-a deschis înțelegerea relativității dimensiunilor raționale, precum ADEVĂRUL, FOLOSUL, DREPTATEA, CONTINUITATEA. Iar prin RELATIVITATE mi s-a arătat și „existența” de dincolo (mai bine spus dincoace) de rațional – TRANSCENDENȚA. Lămuririle venite de la cei maturi au o tentă absolută, autoritară – pe când cele venite din cărți sunt doar niște teze, de multe ori contradictorii, și deci paradoxale. Maturii se străduie să scape de contradicții și paradoxuri, căci nu au soluții raționale, înafară doar de negare... dar există o zonă unde acestea sunt admise de către maturi, și anume ARTA. Și cărțile întotdeauna aveau componenta artistică – și în forma de poze, și de ficțiune, și de note muzicale, adică aveau vrajă. La dispoziția mea erau două biblioteci: una în pod, stocată acolo de bunica, cea științifică; în altă casă, a părinților, cea artistică.”

